

Wójt Gminy Ciasna

ZMIANA
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
gminy CIASNA

OPRACOWANO

AD URBI BIURO PROJEKTOWE
URBANISTYCZNO-ARCHITEKTONICZNE
W CZĘSTOCHOWIE

GŁÓWNY PROJEKTANT:

MGR INŻ. ARCH. ANNA HERMAŃSKA

ZAŁĄCZNIK TEKSTOWY
DO UCHWAŁY RADY GMINY W CIASNEJ
NR
Z DNIA

CZERWIEC 2011 R.

SPIS TREŚCI:

I. INFORMACJE OGÓLNE

1. Wprowadzenie
2. Podstawa prawna opracowania
3. Zawartość opracowania
4. Cel i zakres opracowania

II. UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO

1. Położenie geograficzne
2. Uwarunkowania zewnętrzne – Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Śląskiego jako element kształtowania polityki przestrzennej gminy
3. Uwarunkowania wewnętrzne wpływające na kształtowanie kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy
 - 3.1. Struktura funkcjonalno-przestrzenne
 - 3.2. Zagadnienia społeczno-gospodarcze
 - 3.2.1. Demografia
 - 3.2.2. Zatrudnienie
 - 3.2.3. Warunki mieszkaniowe
 - 3.2.4. Bezpieczeństwo publiczne
 - 3.2.5. Oświata, edukacja, kultura
 - 3.3. Zasoby i funkcjonowanie środowiska przyrodniczego
 - 3.3.1. Budowa geologiczna
 - 3.3.2. Hydrogeologia – zasoby wód podziemnych
 - 3.3.3. Warunki geologiczno-inżynierskie
 - 3.3.4. Zasoby surowców mineralnych
 - 3.3.5. Sieć hydrograficzna
 - 3.3.6. Lasy
 - 3.3.7. Typy gleb
 - 3.3.8. Krajobraz
 - 3.3.9. Klimat lokalny
 - 3.3.10. Zasoby przyrodnicze
 - 3.4. Zasoby i funkcjonowanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej
 - 3.4.1. Klasyfikacja bonitacyjna gleb
 - 3.4.2. Klasyfikacja użytkowa gleb
 - 3.4.3. Rolnictwo – struktura upraw, hodowla
 - 3.5. Zasoby dziedzictwa kulturowego
 - 3.5.1. Rys historyczny
 - 3.5.2. Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków
 - 3.5.3. Obiekty wskazane do wpisania do gminnej ewidencji zabytków
 - 3.5.4. Proponowane strefy ochrony konserwatorskiej
 - 3.6. Stan istniejący komunikacji i infrastruktury technicznej
 - 3.6.1. Komunikacja kolejowa
 - 3.6.2. Komunikacja drogowa
 - 3.6.3. Zaopatrzenie w wodę
 - 3.6.4. Gospodarka ściekowa
 - 3.6.5. Zaopatrzenie w gaz
 - 3.6.6. Elektroenergetyka
 - 3.6.7. Telekomunikacja
 - 3.6.8. Gospodarka odpadami
 - 3.7. Możliwości i ograniczenia w rozwoju przestrzennym

III. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Cele rozwoju gminy Ciasna
2. Kierunki polityki przestrzennej dotyczące ochrony środowiska i jego zasobów oraz ochrony przyrody
 - 2.1. Ustalenia obowiązujące na terenie gminy
 - 2.2. Ustalenia dotyczące ochrony przyrody – istniejące obszary i obiekty prawnie chronione
 - 2.2.1. Park Krajobrazowy „Lasy nad Górna Liswartą”
 - 2.2.2. Rezerwat
 - 2.2.3. Projektowany obszar Natura 2000
 - 2.2.4. Pomniki przyrody ożywionej
 - 2.3. Ustalenia dotyczące ochrony przyrody – obszary i obiekty postulowane do objęcia ochroną prawną
 - 2.4. Ochrona terenów leśnych
 - 2.5. Ochrona wód podziemnych i powierzchniowych
 - 2.6. Ochrona zasobów surowców mineralnych
 - 2.7. Ochrona przeciwpowodziowa
3. Kierunki polityki przestrzennej dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków i dóbr kultury współczesnej
 - 3.1. Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków

- 3.2. Obiekty wskazane do wpisania do gminnej ewidencji zabytków
- 3.3. Strefy ochrony konserwatorskiej
- 3.4. Strefy ochrony archeologicznej
- 4. Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej
 - 4.1. Zaopatrzenie w wodę
 - 4.2. Gospodarka ściekowa
 - 4.3. Gospodarka odpadami
 - 4.4. Zaopatrzenie w gaz
 - 4.5. Elektroenergetyka
 - 4.6. Telekomunikacja
- 5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji
 - 5.1. Główne elementy sieci drogowej
 - 5.2. Tereny obsługi komunikacji kołowej
 - 5.3. Tereny linii kolejowej
- 6. Kierunki polityki przestrzennej – strefy zagospodarowania przestrzennego
 - 6.1. Strefa osadnicza A
 - 6.1.1. Obszar A1 – teren kształtowania centrum miejscowości, teren usług nieuciążliwych
 - 6.1.2. Obszar A2 – tereny zabudowy mieszkaniowej z usługami
 - 6.1.3. Obszar A3 – tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowej
 - 6.1.4. Obszar A4 – tereny zabudowy mieszkaniowej i osadniczej
 - 6.1.5. Obszar A5 – tereny rozwoju usług specjalistycznych
 - 6.2. Strefa osadniczo rekreacyjna B
 - 6.2.1. Obszar B1 – tereny zabudowy osadniczo rekreacyjnej
 - 6.2.2. Obszar B2 – tereny rozwoju usług turystycznych
 - 6.3. Strefa produkcyjno-usługowa C
 - 6.3.1. Obszar C1 – tereny aktywacji gospodarczej
 - 6.3.2. Obszar C2 – tereny eksploatacji powierzchniowej
- 7. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej
 - 7.1. Strefa terenów otwartych
 - 7.1.1. Obszar R – tereny rolne
 - 7.1.2. Obszar LP, L – tereny lasów państwowych, tereny lasów własności prywatnej
 - 7.1.3. Obszar Lp – tereny przeznaczone do zalesień
 - 7.1.4. Obszar Z – tereny zieleni urządzonej
- 8. Nekropolie
- 9. Obszary przestrzeni publicznej
- 10. Obszary wymagające przekształceń i rehabilitacji
- 11. Zabezpieczenie wymogów obronności i obrony cywilnej
- 12. Tereny zamknięte
- 13. Obszary wyznaczone do opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
 - 13.1. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego
 - 13.2. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego będące w trakcie procedury sporządzania
 - 13.3. Obowiązek sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wynikający
- 14. Obszary przeznaczone do realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym i lokalnym
 - 14.1. Zadania celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym uwzględnione w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego
 - 14.2. Zadania celu publicznego o znaczeniu lokalnym

I. INFORMACJE OGÓLNE

1. WPROWADZENIE

Rada Gminy w Ciasnej, Uchwałą nr XXXIV/237/09 z dnia 30.06.2009 r. podjęła decyzję o przystąpieniu do opracowania „Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ciasna”.

Dokument Zmiany Studium sporządzony jest w oparciu o ustalenia zawarte w:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ciasna, opracowanego w 2002 r. przez „AD URBI” Biuro Projektowe Urbanistyczno-Architektoniczne, zatwierdzonym Uchwałą Nr XLV/287/02 Rady Gminy Ciasna z dnia 10.10.2002 r. opracowanym dla całego obszaru gminy w granicach administracyjnych,
- Zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ciasna opracowanego w 2006 r. przez „RAFPROJEKT” Pracownię Urbanistyczno-Architektoniczną, zatwierdzonej Uchwałą Nr IV/24/2006 Rady Gminy Ciasna z dnia 28.12.2006 r. (zmiana dotyczyła fragmentu miejscowości Ciasna),
- Zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ciasna, opracowanego w 2009 r. przez „AD URBI” Biuro Projektowe Urbanistyczno-Architektoniczne, zatwierdzonym Uchwałą Nr XXXV/246/2009 Rady Gminy Ciasna z dnia 10.07.2009 r. (zmiana dotyczyła fragmentu miejscowości Panoszków).

2. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA

Podstawę prawną opracowania zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ciasna stanowi:

- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U.Nr 80, poz.717 z późn. zm),
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz.U.Nr 118, poz.1233),
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz.1591 z późn. zm.).

Studium ma charakter obowiązkowy i jest częścią lokalnego systemu planowania. Jest dokumentem długofalowej polityki przestrzennej samorządu gminy, nie jest aktem prawa miejscowego.

Obecne opracowanie obejmuje obszar całej gminy Ciasna w jej granicach administracyjnych.

3. ZAWARTOŚĆ OPRACOWANIA

Całość niniejszego opracowania „Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Ciasna” obejmuje:

1. Tekst zmiany studium – zał. Nr 1 do uchwały Rady Gminy w Ciasnej,
2. Rysunek zmiany studium – Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Ciasna – plansza w skali 1 : 10 000 – zał. Nr 2 do uchwały Rady Gminy w Ciasnej,
3. Rozstrzygnięcie Rady Gminy dotyczące sposobu rozpatrzenia uwag zgłoszonych w trakcie wyłożenia projektu zmiany studium do publicznego wglądu – zał. Nr 3 do uchwały Rady Gminy w Ciasnej

Uwarunkowania rozwoju gminy Ciasna przedstawiono na planszach tematycznych

w skali 1 : 20 000:

1. Uwarunkowania rozwoju - użytkowanie terenu, struktura własności – stan istniejący 2011 r.
2. Uwarunkowania rozwoju - zasoby i ochrona środowiska przyrodniczego i kulturowego.
3. Uwarunkowania rozwoju - komunikacja i urządzenia infrastruktury technicznej.
4. Uwarunkowania rozwoju - geologia, hydrogeologia, warunki geotechniczne.

Dla potrzeb zmiany studium wykorzystano część studium, obejmującą uwarunkowania rozwoju gminy, dokonując jej weryfikacji i aktualizacji na podstawie dostępnych materiałów.

Zmiana studium uwzględnia wymogi ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199 poz. 1227). W związku z powyższym równolegle do sporządzenia zmiany studium prowadzono procedurę strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, polegającą na sporządzeniu prognozy oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium.

Dokumentację planistyczną stanowi zbiór dokumentów potwierdzających poszczególne etapy procedury formalno-prawnej.

Ustalenia zawarte w elaboracie zmiany studium, zarówno w części tekstowej jak i graficznej określają kierunki polityki przestrzennej gminy.

W zmianie studium przedstawiono zgeneralizowane granice i funkcje użytkowania terenów. Nie wyklucza to uzupełnienia funkcji dominującej innymi funkcjami uzupełniającymi jeśli pozwalają na to uwarunkowania oraz jeśli nie jest to sprzeczne z funkcją dominującą i nie pogorszy to stanu środowiska.

Granice poszczególnych terenów w części graficznej studium odpowiadają dokładnością skali mapy, a ich uściślenie i dostosowanie do granic nieruchomości nastąpi w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

4. CEL I ZAKRES OPRACOWANIA

Studium jest dokumentem planistycznym określającym kierunki polityki przestrzennej prowadzonej przez władze samorządowe gminy.

Studium w swojej końcowej formie zawiera sformułowane kierunki zagospodarowania przestrzennego, zasady polityki przestrzennej gminy, zasady gospodarki gruntami oraz zasady ochrony interesów publicznych.

Studium jest również osiowym dokumentem dla opracowywania planów miejscowych, a jego ustalenia są wiążące dla organów gminy przy ich sporządzaniu.

Zakres zmiany studium obejmuje:

2) rozpoznanie i diagnozę aktualnej sytuacji i zasobów gminy, i uwarunkowań jej rozwoju wynikające z:

- dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu,
- stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony,
- stanu środowiska, w tym rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego,
- stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- warunków i jakości życia mieszkańców w tym ochrony ich zdrowia,
- zagrożenia bezpieczeństwa ludności i ich mienia,
- potrzeb i możliwości rozwoju gminy,
- stanu prawnego gruntów,
- występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych,
- występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych,
- występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych,
- występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych,
- stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania

gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami,

- zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych,
- wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej,

3) wyznaczenie kierunków rozwoju przestrzennego, a więc podstawowych reguły działania w przestrzeni przyjętych przez Samorząd Gminy, określających:

- kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz przeznaczeniu terenów,
- kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy,
- obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego,
- obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej,
- obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym,
- obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym,
- obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 400 m² oraz obszary przestrzeni publicznej,
- obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne,
- kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej,
- obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych,
- obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji,
- granice terenów zamkniętych.

W stosunku do uchwalonego w 2002 r. studium i jego zmian w 2006 r. i 2009 r. wprowadzono zmiany uwzględniające:

- istniejące zagospodarowanie,
- ustalenia obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- aktualne i projektowane sieci i urządzenia infrastruktury technicznej,
- rozszerzenie zasięgu terenów przeznaczonych do zalesień,
- aktualizację ustaleń dotyczących ochrony środowiska przyrodniczego,
- aktualizację ustaleń dotyczących ochrony środowiska kulturowego,
- projektowane obejścia drogowe w ciągu drogi krajowej nr 11 w dwóch wariantach,
- ocenę aktualności studium oraz planów miejscowych opracowaną w 2009 r.
- działania administracyjne dotyczące wydanych decyzji o warunkach zabudowy i lokalizacji inwestycji celu publicznego,
- zgłoszone wnioski dotyczące zmiany przeznaczenia terenu władz samorządowych, inwestorów oraz osób fizycznych.

II. UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO

1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE

Gmina Ciasna znajduje się w północnej części województwa śląskiego, w powiecie lublinieckim przy jego północnej granicy. Odległość od Katowic - siedziby województwa wynosi w linii prostej około 60 km, natomiast od miasta Lublińca 5 km. Kształt gminy jest dość regularny, a jej teren zamyka się między: 50°38'00" - 50°41'30" szerokości geograficznej północnej i pomiędzy 19°00'00" - 19°05'50" długości geograficznej wschodniej. Kształt granic gminy związany jest częściowo z historycznymi granicami państwa.

Geograficznie jest to prowincja - Wyżyna Śląska, makroregion Wyżyna Woźnicko - Wieluńska, mezoregion Próg Woźnicki (341.23) (wg Kondrackiego).

Obszar gminy graniczy z następującymi gminami:

1. Województwo opolskie:

a) powiat oleski:

- miasto i gmina Olesno – od północy,
- miasto i gmina Dobrodzień – od zachodu.

2. Województwo śląskie:

a) powiat lubliniecki:

- gmina Pawonków – od południowego - zachodu,
- gmina Kochanowice – od południowego - wschodu,
- gmina Herby – od południowego - wschodu (bardzo mały fragment),

b) powiat kłobucki:

- gmina Przystajń – od wschodu.

Gmina leży w zlewni Odry, w dorzeczach jej dopływów: Warty i Małej Panwi.

Rzeźba terenu jest łagodna z kilkoma akcentującymi się niewielkimi wzniesieniami. Rzędne terenu zawierają się w przedziale 231 - 270 m n.p.m. Najwyższy punkt znajduje się na północy gminy wzgórze Łysiec, natomiast najniższy to miejsce odpływu Liswarty z terenu gminy.

Na obszarze gminy znajdują się dwa duże kompleksy leśne. Jeden obejmuje całą wschodnią część gminy i rozciąga się dalej w kierunku południowo – wschodnim, w kierunku miejscowości Herby, Boronów, Koszęcin. Drugi kompleks zajmuje duży obszar na zachodzie gminy.

Sieć dróg jest dobrze rozwinięta. Dla komunikacji na terenie gminy największe znaczenie ma droga krajowa nr 11 biegnąca z Katowic do Poznania.

Przez teren gminy przebiega linia kolejowa łącząca Śląsk z Poznaniem. Dwie miejscowości: Ciasna i Sieraków posiadają stacje kolejowe.

2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE – PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO JAKO ELEMENT KSZTAŁTOWANIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ GMINY

21 czerwca 2004 w czasie obrad XXI sesji Sejmiku Województwa Śląskiego radni uchwalili przygotowany przez Marszałka Województwa Śląskiego Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego. Plan został opublikowany w "Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego Nr 68/2004 poz. 2049.

W zakresie polityki przestrzennej województwa Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Śląskiego ustala cele i kierunki polityki przestrzennej województwa:

1. Dynamizacja i restrukturyzacja przestrzeni województwa

Oczekiwanym rezultatem osiągania celu jest stworzenie przestrzennych warunków dla dynamizowania gospodarczego rozwoju województwa i podniesienia jego konkurencyjności oraz

wspierania strukturalnie słabszych obszarów. Przyjęto, że oczekiwany rezultat będzie osiągnięty poprzez działania podejmowane na następujących kierunkach polityki przestrzennej:

- 1) Wspieranie tworzenia warunków przestrzennych rozwoju przedsiębiorczości, innowacji gospodarczej i transferu technologii;
- 2) Rozwój i wspieranie restrukturyzacji wybranych dziedzin usług publicznych;
- 3) Przeciwdziałanie największym zagrożeniom i poprawa bezpieczeństwa publicznego;
- 4) Wykreowanie zintegrowanego regionalnego produktu turystycznego;
- 5) Rozwój infrastruktury technicznej i transportowej poprawiającej warunki inwestowania;
- 6) Rozwijanie potencjału wewnętrznego obszarów zagrożonych marginalizacją.

2. Wzmocnienie funkcji węzłów sieci osadniczej

Oczekiwany rezultat osiągnięcia celu jest zahamowanie procesu suburbanizacji, zwiększenie atrakcyjności śląskich miast i aglomeracji oraz konkurencyjności Skonsolidowanego Obszaru Metropolitalnego w stosunku do innych metropolii w kraju i Europie. Przyjęto, że oczekiwany rezultat będzie osiągnięty przez działania podejmowane na następujących kierunkach polityki przestrzennej:

- 1) Promowanie zwartych miast efektywnie wykorzystujących teren;
- 2) Kształtowanie struktur przestrzennych sprzyjających tworzeniu alternatywnych sposobów transportu w stosunku do samochodu i bardziej przyjaznych środowisku;
- 3) Wspieranie rozwoju funkcji metropolitalnych;
- 4) Rewitalizacja miejskich dzielnic.

3. Ochrona zasobów środowiska, wzmocnienie systemu obszarów chronionych i wielofunkcyjny rozwój terenów otwartych

Oczekiwany rezultat osiągnięcia celu jest prawidłowe funkcjonowanie systemu ekologicznego województwa, przyczyniające się do poprawy warunków życia mieszkańców i wzrostu konkurencyjności województwa. Przyjęto, że oczekiwany rezultat będzie osiągnięty poprzez działania podejmowane na następujących kierunkach polityki przestrzennej:

- 1) Ochrona zasobów środowiska;
- 2) Racjonalne użytkowanie terenów o wysokich walorach środowiska i dużej atrakcyjności dla rozwoju rekreacji i turystyki;
- 3) Przekształcenia terenów intensywnego rolnictwa;
- 4) Wzmocnienie ekonomicznej siły i żywotności strukturalnie słabych obszarów wiejskich.

4. Rozwój ponadlokalnych systemów infrastruktury

Oczekiwany rezultat osiągnięcia celu są ukształtowane funkcjonalne systemy infrastruktury technicznej i transportowej, ograniczające zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi, tym samym przyczyniające się do zmniejszenia ryzyka zanieczyszczenia środowiska i poprawy bezpieczeństwa warunków inwestowania, integracji województwa oraz wzrostu jego europejskiej konkurencyjności. Przyjęto, że oczekiwany rezultat będzie osiągnięty poprzez działania podejmowane na następujących kierunkach polityki przestrzennej:

- 1) Wspieranie rozwoju infrastruktury komunikacyjnej o znaczeniu ponadregionalnym i regionalnym;
- 2) Promowanie rozwoju pasażerskiego transportu zbiorowego;
- 3) Promowanie rozwoju zintegrowanych systemów transportu kombinowanego;
- 4) Wspieranie rozwoju infrastruktury technicznej.

5. Stymulowanie innowacji w regionalnym systemie zarządzania przestrzenią

Oczekiwany rezultat osiągnięcia celu jest ład przestrzenny i wysokie poczucie u mieszkańców województwa śląskiego związku z ich terytorium. Przyjęto, że oczekiwany rezultat będzie osiągnięty poprzez działania podejmowane na następujących kierunkach polityki przestrzennej:

- 1) Wykreowanie i rozwój obszarów metropolitalnych;
- 2) Promowanie innowacyjnych instrumentów zarządzania przestrzenią.

6. Rozwój współpracy międzyregionalnej w zakresie planowania przestrzennego

Oczekiwany rezultat osiągnięcia celu jest wyeliminowanie zbędnych problemów i konfliktów w zagospodarowaniu przestrzennym w obszarach przygranicznych i stykowych z innymi

województwami oraz integracja województwa z przestrzenią europejską. Przyjęto, że oczekiwany rezultat będzie osiągnięty poprzez działania podejmowane na następujących kierunkach polityki przestrzennej:

- 1) Rozwijanie współpracy transgranicznej w obszarach stykowych;
- 2) Rozwijanie współpracy międzyregionalnej w obszarze makroregionu.

3. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE WPŁYWAJĄCE NA KSZTAŁTOWANIE KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY

3.1. STRUKTURA FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNA

Całkowita pow. gminy wynosi – 13 395 ha.

Ogólna liczba ludności – 7 817 osób, w tym kobiet – 3 963 (stan na 31.12.2009 r.).

Gęstość zaludnienia wynosi – 58 osób na km².

Miejscowością gminną jest Ciasna o liczbie mieszkańców: 1 678 osób.

Gmina Ciasna dzieli się na 9 osadniczych jednostek administracyjnych. Są to sołectwa Ciasna (miejscowość gminna), Dzielna, Glinica, Jeżowa, Molna, Panoszków, Sieraków, Wędzina, Zborowskie.

Centrum usługowe gminy zlokalizowane jest **miejscowości Ciasna**.

Obsługuje ono mieszkańców gminy z zakresu:

administracji - Urząd Gminy, Urząd Stanu Cywilnego, Urząd Pocztowy, Bank Spółdzielczy,

zdrowia - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Ośrodek Pomocy Społecznej,

oświaty - Gimnazjum, Szkoła Podstawowa, Przedszkole, Gminna Biblioteka Publiczna, Dom Dziecka,

kultury – Gminny Ośrodek Kultury, LKS „Rybak”,

inne – Kościół Parafialny rzymsko – katolicki, cmentarz, Ochotnicza Straż Pożarna,

usług podstawowych - bytowych - typu handel, gastronomia, rzemiosło usługowe, (np. punkty naprawcze, zakład fryzjerski, biuro turystyczne, apteka itp.), stacja paliw.

Poszczególne miejscowości sołeckie posiadają usługi podstawowe:

Sieraków Śląski – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Gimnazjum-filia, Szkoła Podstawowa, Przedszkole, Biblioteka Publiczna – filia, klub sportowy - LKS, Kościół Parafialny rzymsko-katolicki, cmentarz, Ochotnicza Straż Pożarna, Lecznica Weterynaryjna, stacja paliw, usługi rzemiosła, gastronomii i handlu.

Zborowskie – Szkoła Podstawowa, Kościół Parafialny rzymsko-katolicki, cmentarz, Ochotnicza Straż Pożarna,

Wędzina – Przedszkole, Kościół Parafialny rzymsko-katolicki, cmentarz, Ochotnicza Straż Pożarna. We wszystkich wsiach zlokalizowane są podstawowe usługi typu handel i rzemiosło usługowe.

Glinica – Kościół Parafialny rzymsko-katolicki, cmentarz, Ochotnicza Straż Pożarna.

Jeżowa – Kościół Parafialny rzymsko-katolicki, cmentarz, Ochotnicza Straż Pożarna.

Struktura własnościowa gruntów:

Z ogólnej powierzchni gminy 13417 ha, nieruchomości Skarbu Państwa stanowią 6236 ha, z czego 4701 ha stanowią lasy Skarbu Państwa, 939 ha to nieruchomości Agencji Nieruchomości Rolnych, a pozostała powierzchnia Skarbu Państwa to drogi, wody płynące i tereny różne.

Własność Spółdzielni na terenie gminy Ciasna na dzień 31.12.2006 r. to 31 ha.

Udział terenów leśnych - 5120 ha ogólna powierzchnia nieruchomości leśnych w tym 4701 ha to własność Skarbu Państwa w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego odpowiednio w zasięgu działania Nadleśnictw Lubliniec i Herby.

3.2. ZAGADNIENIA SPOŁECZNO-GOSPODARCZE

3.2.1. Zagadnienia demograficzne

Gmina Ciasna należy do jednej z większych gmin wiejskich w powiecie lublinieckim a także województwie śląskim. Zarówno pod względem ilości mieszkańców jak i powierzchni. Pomimo położenia poza obszarem aglomeracji śląskiej ale dobrym z nią skomunikowaniem występujące tu procesy demograficzne są podobne do tych jakie charakteryzują gminy podmiejskie aglomeracji.

Tabela: Statystyka stałych mieszkańców wg wieku i płci

WIEK	PŁEĆ		RAZEM MĘŻCZYŹNI I KOBIETY
	Mężczyźni	Kobiety	
0 – 2	113	94	207
3	38	34	72
4 – 5	75	81	156
6	45	36	81
7	36	36	72
8 – 12	233	216	449
13 – 15	178	162	340
16 – 17	134	126	260
18	62	72	134
19 – 65	2 509	-	2 509 – M.
19 – 60	-	2 369	2 369 – K
Powyżej 65	415	-	415 – M.
Powyżej 60	-	796	796 – K
Razem mieszkańcy	3 838	4 022	7 860

Źródło: Strategia Gminy Ciasna 2007-2015

Tabela: Liczba mieszkańców w sołectwach Gminy CIASNA na koniec I kwartału 2007 r.

L.P.	SOŁECTWO	LICZBA MIESZKAŃCÓW
1	Ciasna	1 612
2	Dzielna	298

3	Glinica	990
4	Jeżowa	558
5	Molna	366
6	Panoszów	575
7	Sieraków Śląski	1 703
8	Wędzina	674
9	Zborowskie	1 081
RAZEM		7 857

Źródło: Strategia Gminy Ciasna 2007-2015

Tabela: Gmina Ciasna na tle gmin Województwa Śląskiego w 2009 r.

GMINY	LUDNOŚĆ NA 1 KM ²	KOBIETY NA 100 MĘŻCZYZN	SALDO MIGRACJI NA 1000 LUDNOŚCI
CIASNA	155	41	54
Lubliniec	63	57	103
Boronów	155	29	32
Herby	134	4	125
Kochanowice	133	96	66
Koszęcin	129	57	50
Pawonków	158	41	48

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach

W obecnej sytuacji gospodarczej i położenia gminy w niewielkiej odległości od Lublińca 10 km, GOP ok. 40 km należy się liczyć z utrzymaniem istniejącej trendów migracyjnych. Należy jednak zwrócić uwagę, że w gminie różnicowanie liczby ludności występuje również pomiędzy poszczególnymi miejscowościami.

Sieć osadnicza gminy składa zaledwie z 9 miejscowości co przy tak dużej liczbie mieszkańców powoduje, że sołectwa liczą średnio ok. 900 mieszkańców i są zbliżone wielkością do pozostałych w powiecie lublinieckim. W samej gminie wielkość miejscowości waha się od 298 do 1703 mieszkańców. Wielkość poszczególnych miejscowości wpływa bezpośrednio na ich dalszy rozwój. W gminie Ciasna również ze względu na niejednakowy charakter zabudowy oraz funkcję miejscowości występują różnice pomiędzy poszczególnymi miejscowościami.

Liczba ludności w poszczególnych miejscowościach ulega niewielkim wahaniom.

Z kolei zjawiskiem bardzo niepokojącym występującym obecnie w kraju jest widoczny również na terenie gminy spadek liczby urodzin, a w konsekwencji zmniejszanie się liczby dzieci w wieku szkolnym i młodszym. W 2009 r. przyrost naturalny w gminie Ciasna wynosił –21. Liczba urodzin systematycznie maleje. Obserwuje się także zmniejszenie liczby dzieci w rodzinach /tzw. dietność/. Wejście w okres rozrodczy roczników wyżu z lat 80-tych tylko w niewielkim stopniu spowodowało wzrost urodzin. Ponieważ pierwsze dziecko rodzi się obecnie później niż jeszcze kilkanaście lat temu, liczba narodzin jest bardziej rozłożona w czasie i nie powoduje wyraźnego wzrostu liczby urodzin.

3.2.2. Zatrudnienie

Liczba zatrudnionych w 2009 r. poza rolnictwem wynosiła ok. 1394, natomiast liczba zarejestrowanych bezrobotnych – 241 osób.

Tabela Struktura wieku ludności w 2009 r.

Ludność	w wieku
---------	---------

ogółem	Przedprodukcyjnym		Produkcyjnym		Poprodukcyjnym	
osób	osób	%	osób	%	osób	%
7817	1491	19	5011	64	1315	17

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach

Obecnie na terenie gminy Ciasna zarejestrowanych jest 265 podmiotów gospodarczych. Cechuje je duża różnorodność zarówno branżowa jak i pod względem wielkości. Dominują przedsiębiorstwa małe (od 10 do 49 zatrudnionych) i mikro (do 9 zatrudnionych osób). Cztery przedsiębiorstwa klasyfikują się do grupy średnich (od 50 do 249 zatrudnionych), są to:

- „EJOT” Tworzywa sztuczne Sp. z o.o.
- P.P.H.U „KOSPAN” Spółka z o.o.
- Patoka Industrieies Ltd ,Spółka z o. o – Cegielnia
- P.P.H. „KOSZ” Spółka z o.o.

Poza tym na terenie gminy działają firmy usług rzemieślniczych, handlowych, transportowych rzadko zatrudniające więcej niż jedną osobę.

Struktura branżowa działalności gospodarczej w Gminie Ciasna:

- Transport drogowy, mechanika pojazdowa, sprzedaż części: 56,
- Roboty ogólnobudowlane, instalacje budowlane, prace remontowe: 44,
- Sprzedaż i produkcja artykułów spożywczych: 35,
- Sprzedaż detaliczna i pozostała: 26,
- Stolarstwo, usługi leśne: 21,
- Usługi, naprawy: 17
- Gastronomia: 15,
- Działalność rozrywkowa, rekreacyjna, usługi muzyczne, wideofilmowanie, usługi fotograficzne: 12,
- Zdrowie, rehabilitacja, farmacja: 11,
- Doradztwo podatkowe, pośrednictwo w obrocie nieruchomościami, projektowanie, usługi finansowo – księgowe, ubezpieczenia, działalność prawnicza, usługi detektywistyczno – ochroniarskie: 9
- Chów i hodowla drobiu: 4,
- Obróbka elementów metalowych: 3,
- Uprawa warzyw, grzybów, kwiatów: 3,
- Usługi weterynaryjne: 3,
- Kamieniarstwo: 3,
- Urządzanie zieleni: 2,
- Produkcja silników elektrycznych: 1.

Miejskowy przemysł koncentruje się wokół produkcji wyrobów ceramicznych, paneli ściennych, tworzyw sztucznych, hodowli ryb słodkowodnych oraz drobiu.

3.2.3. Warunki mieszkaniowe

Liczba mieszkań w 2008 r. wynosiła w gminie 2105 mieszkań, natomiast w 2009 r. przekazano do użytkowania 12 mieszkań.

Jakość życia mieszkańców dotyczące warunków mieszkaniowych można określić w siedmiu kryteriach stosowanych podczas Narodowego Spisu Powszechnego. Dla gminy Ciasna przedstawia się to następująco:

- przeciętna liczba osób w 1 mieszkaniu – 4,19 osób, co daje gminie 162 miejsce

w województwie,

- przeciętna liczba osób na 1 izbę – 0,85 osób, co daje gminie 92 miejsce w województwie,
- przeciętna powierzchnia użytkowa przypadająca na jedno mieszkanie – 93,7 m², co daje gminie 27 miejsce w województwie,
- przeciętna powierzchnia użytkowa przypadająca na 1 osobę – 22,3 m², co daje gminie 105 miejsce w województwie.

Większość budynków mieszkalnych są to domy prywatne wolnostojące, jednorodzinne lub w zabudowie zagrodowej. W kilku miejscowościach znajdują się budynki komunalne, w których w 2009 r. było 79 mieszkań.

Warunki mieszkaniowe w gminie nie odbiegają od przeciętnych w powiecie. Przyrost mieszkań równoważy potrzeby wynikające z przyrostu liczby ludności oraz ubytku budynków o złym stanie technicznym. Nowe obiekty dysponują jednak znacznie większą powierzchnią, są lepiej wyposażone w instalacje sieci infrastruktury technicznej.

3.2.4. Bezpieczeństwo publiczne

Główne zagrożenia związane z ruchem drogowym występują na drodze krajowej nr 11, gdzie wzmożony ruch na trasie Katowice – Poznań stanowi niebezpieczeństwo ze względu na natężenie, a ponadto drogą tą przewożone są ładunki wielkogabarytowe oraz substancje niebezpieczne. Ponadto równolegle w kierunku północ – południe biegnie szlak kolejowy, na którym również mogą nastąpić różnego rodzaju wypadki i katastrofy.

Wg ewidencji środków transportowych na terenie Gminy Ciasna zarejestrowanych jest w sumie blisko 3.000 samochodów osobowych, 280 ciężarówek i około 500 ciągników rolniczych.

Swoistego rodzaju zagrożenie stanowią zaniedbania w gospodarce wodno-melioracyjnej na terenie Gminy. Niedrożne rowy i przepusty powodują znaczne spiętrzenia wód gruntowych w przypadku intensywnych opadów i topnienia śniegu, co z kolei prowadzi do lokalnych podtopień i określonych zagrożeń dla mieszkańców i ich mienia.

Do likwidacji zagrożeń w sytuacjach alarmowych wykorzystywany jest potencjał ratowniczy 8 jednostek OSP Gminy Ciasna:

- OSP Ciasna,
- OSP Dzielna,
- OSP Glinica,
- OSP Jeżowa,
- OSP Molna,
- OSP Sieraków Śląski,
- OSP Wędzina,
- OSP Zborowskie.

Gmina nie ma zawartych żadnych porozumień międzygminnych dotyczących bezpieczeństwa i ratownictwa. Reguły współdziałania i wzajemnej pomocy określa ustawa o ochronie przeciwpożarowej oraz organizacja Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

W skład KSRG z terenu Gminy wchodzi OSP Ciasna i Sieraków Śląski. W skali powiatu lublinieckiego na 46 jednostek OSP, do KSRG należy 21. Jednostki te, oprócz PSP, mogą być dysponowane do zdarzeń na terenie całego kraju.

Jednostki OSP Gminy Ciasna podlegają pod Komendę Powiatową PSP w Lublińcu.

8 jednostek OSP Gminy Ciasna dysponuje w sumie 13 samochodami pożarniczymi.

3.2.5. Oświata, edukacja i kultura

Charakterystyka sieci szkolnej w Gminie Ciasna

Lp.	Nazwa jednostki	adres	Liczba nauczycieli	Liczba uczniów
1.	Zespół Szkolno – Przedszkolny Przedszkole w Ciasnej	Ciasna, ul. Zjednoczenia 10	12	139
2.	Zespół Szkolno – Przedszkolny w Ciasnej Szkoła Podstawowa im. Powstańców Śląskich	Ciasna, ul. Lubliniecka 21	29	196

3.	Zespół Szkolno – Przedszkolny Gimnazjum w Ciasnej	Ciasna, ul. Lubliniecka 21	29	281
4.	Zespół Szkolno – Przedszkolny	Sieraków Śląski, ul. Szkolna 4	25	246
5.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Zborowskim	Zborowskie, ul. Główna 33	13	74
RAZEM:			108	936

Szkoły angażują się w liczne przedsięwzięcia o charakterze konkursów i zawodów. Wielu uczniów korzysta z bogatej oferty zajęć pozalekcyjnych, w miarę możliwości i zgodnie z zainteresowaniami uczniów. W szkołach działają samorządy uczniowskie.

W Ciasnej działa Gminny Ośrodek Kultury, który jest instytucją kultury, której podstawowym zadaniem jest tworzenie warunków dla zaspokajania potrzeb i zainteresowań kulturalnych mieszkańców Gminy. Organizuje zajęcia:

- Młodzieżowej Orkiestry Dętej, która działa od roku 1998 w Ciasnej,
- zespołu mażorettek „Copacabana”, który działa od roku 2004,
- koła plastycznego.

Z uwagi na duże zainteresowanie dzieci tą formą spędzania wolnego czasu, zajęcia odbywają się w Ciasnej oraz w Sierakowie Śląskim, gdzie prowadzona jest świetlica środowiskowa.

W Ciasnej działa również Gminna Biblioteka Publiczna.

Na terenie Gminy działają cztery kluby piłkarskie i są to:

- LKS „Rybak” Ciasna (sekcje: piłki nożnej – trampkarze, juniorzy, seniorzy),
- LKS Sieraków Śląski (sekcje: piłkarska, strzelecka, wędkarska, skata, tenisa stołowego),
- LKS „Promień” Glinica (sekcje: piłkarska – juniorzy i seniorzy),
- LKS „Zieloni” Zborowskie (sekcje: piłkarska – seniorzy).

Ponadto działa klub strzelecki Ligi Obrony Kraju.

Z wyżej wymienionych klubów, kluby w Ciasnej i Sierakowie Śląskim posiadają bazę sportową w postaci hali sportowej, natrysków, szatni, zaplecza socjalnego. Hale te należą do szkół w tych miejscowościach, jednakże kluby także z nich korzystają.

3.3. ZASOBY I FUNKCJONOWANIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

3.3.1. Budowa geologiczna

Zgodnie z geologicznym podziałem Polski teren gminy Ciasna należy do Wyżyny Śląsko - Krakowskiej, gdzie utwory mezozoiczne tworzą strukturę monoklinalną o rozciągłości NW-SE z zapadaniem warstw na NE. Osady mezozoiku zalegają na starszym, sfałdowanym podłożu paleozoicznym, którego strop nawiercono w wykonanych otworach geologiczno poszukiwawczych na rzędnej 518, 0 m npm, co odpowiada głębokości około 800 m ppt.

MEZOZOIK

Najstarszymi, stwierdzonymi wierceniami na terenie gminy utworami mezozoiku są osady triasu górnego: iłowce pstry z wkładkami wapieni (tzw. wapieni woźnickich), a także mułowce i piaskowce. Wschodnie tych utworów występują na wschodzie (Panoszów), zachodzie (Przywary) oraz południu (Glinica) obszaru gminy.

Młodszy ogień mezozoiku są utwory jury dolnej wykształcone w postaci piaskowców, piasków i żwirów, iłów i iłowców. Występują one jako niewielkie płyty tworzące wschodnie we wschodniej części gminy (okolice Panoszowa i Zborowskiego) oraz na południu w okolicy Glinicy. Linia miejscowości Pilawy, Panoszów, Zborowskie wyznacza zasięg występowania utworów jury dolnej (próg strukturalny). Miąższość jury dolnej jest tu niewielka (do kilku metrów) i wzrasta w kierunku północno wschodnim.

CZWARTORZĘD

Pozostała część obszaru gminy pokryta jest grubą serią osadów czwartorzędowych o bardzo zmiennej miąższości, od kilkunastu centymetrów na wychodniach do >30 metrów w dolinie kopalnej Liswarty (maksymalna stwierdzona w miejscowości Dzielna – 46,6 m). Największy udział w budowie geologicznej podłoża mają osady pochodzące z plejstocenu, okresu zlodowacenia środkowopolskiego, dwóch stadiów: maksymalnego i środkowo podlaskiego. Stadiały te wyznaczone są przez dwa poziomy glin zwałowych (gzŚ₁ i gzŚ), które występują ciągłym poziomem na terenie gminy, a na powierzchni w rejonie miejscowości: Wędzina (na północy), Patoka, Sieraków, Molna, Smuga, Nowy Dwór (w centrum) i Dzielna (na południu). Z okresu zlodowacenia środkowopolskiego pochodzą też utwory piaszczyste, które pod względem rozprzestrzenienia dominują nad utworami spoistymi. Są to głównie piaski, żwiry i głazy pochodzenia lodowcowego i wodnolodowcowego, występujące w postaci nieregularnych płatów pokrywających większą część obszaru gminy.

Zlodowacenie północno - polskie zaznaczyło się na terenie gminy sedymentacją piasków, żwirów i mułków) w obrębie tarasów nadzalewowych akumulacji rzecznej MŁYNÓWKI i Liswarty oraz ich dopływów.

Do utworów holocenu zalicza się utwory akumulacji zwietrzelinowej (eluwia glin zwałowych od Panoszowa do Zborowskie), eolicznej (piaski wydmy w okolicach Sierakowa i Stasiowe) oraz akumulacji wodnej (piaski i żwiry rzeczne tarasów zalewowych oraz namuły i torfy w dolinach współcześnie płynących rzek).

3.3.2. Hydrogeologia - zasoby wód podziemnych

Wody podziemne w obrębie obszaru gminy Ciasna tworzą trzy piętra wodonośne: triasowe, jurajskie i czwartorzędowe, przy czym zasadnicze, użytkowe znaczenie ma tylko piętro czwartorzędowe.

Piętro triasowe

W obrębie triasu górnego (górny kajper) pojawiają się wśród ilów pstrych wkładki wapieni, tzw. wapieni wożnickich. W ich obrębie może występować warstwa wodonośna, która na terenie gminy ujmowana jest tylko w PGR Ciasna na głębokości 40 m ppt.

Piętro jurajskie

Reprezentowane jest przez poziom dolnojurajski występujący w obrębie utworów piaszczysto-piaszczystych, mający zmienny kontakt hydrauliczny z utworami czwartorzędowymi. Wody tego poziomu ujmowane są jedynie w rejonie Brzegów Zborowskich, gdzie eksploatowana warstwa wodonośna zalega na głębokości 7,0 m ppt, a wydajność eksploatacyjna wynosi 15 m³/h.

Piętro czwartorzędowe

Związane jest z utworami piaszczystymi (o zróżnicowanej miąższości) zalegającymi wśród nieprzepuszczalnych utworów spoistych. W jego obrębie występują trzy warstwy wodonośne:

- w obrębie piasków nad glinami,
- między poziomami glin zwałowych,
- pod glinami zwałowymi morenowymi.

W zależności od tego, w której warstwie występują wody mogące mieć charakter zwierciadła swobodny lub naporowy. Zasilanie odbywa się poprzez infiltrację opadów atmosferycznych, a lustro wody kształtuje się na zmiennej głębokości od 0,3 m ppt (Ciasna) do 6,9 m ppt (Patoka).

Wody pierwszej warstwy wodonośnej stanowią podstawę ujęć wody dla gospodarstw domowych za pomocą studni kopanych, natomiast warstwy poziomów niższych stanowią podstawę pozostałych ujęć czwartorzędowych (Sieraków, Ciasna, Patoka). Wody piętra czwartorzędowego charakteryzują się także dużą zmiennością wydajności od 0,6 m³/h (Dzielna) do 40 m³/h (studnie w Ciasnej).

Pod względem chemizmu są to wody średnio twarde o podwyższonej koncentracji manganu i żelaza. Odporność warstw wodonośnych na zanieczyszczenia jest zróżnicowana.

3.3.3. Warunki geologiczno - inżynierskie

Na terenie gminy Ciasna wydzielono 3 rodzaje obszarów A, B, C o różnych warunkach geologiczno inżynierskich dla posadowienia obiektów budowlanych. Przy zastosowanych wydzieleniach brano pod uwagę głównie rodzaj gruntów występujących w podłożu oraz warunki wodne.

A – Warunki posadowienia dobre

Są to te obszary gminy, gdzie występują w podłożu utwory niespoiste pochodzenia lodowcowego i wodnolodowcowego, a zwierciadło wody kształtuje się na poziomie poniżej 2,0 m ppt. Do nich należą tereny, gdzie w podłożu występują, piaski i żwiry lodowcowe, piaski i żwiry wodnolodowcowe oraz piaski, żwiry i piaskowce jury dolnej. Obszary takie, występują w postaci nieregularnych pól na terenie całej gminy.

Są to najkorzystniejsze obszary do zainwestowania pod względem warunków geologiczno - inżynierskich.

B - Warunki posadowienia średnie

Jest to obszar zalegania w podłożu gruntów spoistych, zarówno czwartorzędowych glin zwałowych i związanych z nimi utworów zwietrzelinowych (eluwia glin zwałowych) jak też iłów triasu górnego oraz jury dolnej. Ze względu na własności fizyko mechaniczne gruntów spoistych oraz płytkiego zalegania zwierciadła wody gruntowej, podziemne części obiektów wymagają ochrony przeciwwodnej. Do powyższej grupy zaliczono także obszary występowania utworów niespoistych: eolicznych (piaski wydymowe) i piasków i żwirów rzecznych wyższych tarasów zalewowych ze względu na ich niski stopień zagęszczenia.

B - Warunki posadowienia złe

Do tej grupy zaliczono tereny, gdzie w podłożu gruntowym występują utwory luźne i organiczne osadzone w dolinach współczesnych dolin rzecznych. Dodatkowo niekorzystnym czynnikiem jest płytkie zaleganie zwierciadła wody gruntowej (1,0-2,0 m ppt) oraz chemizm tych wód. Zawierają one CO₂ agresywny, tworzący środowisko agresywne w stosunku do elementów budowlanych.

3.3.4. Zasoby surowców mineralnych

Na terenie gminy Ciasna występują następujące surowce mineralne, które są były lub są obecnie przedmiotem eksploatacji. Należą do nich:

- surowce ilaste ceramiki budowlanej: iły górnego triasu oraz gliny zwałowe plejstocenu,
- surowce węglanowe - wapienie górnego triasu (wapienie woźnickie),
- surowce okruchowe oraz kruszywo naturalne żwirowo piaskowe: piaski i żwiry jury dolnej, piaski i żwiry akumulacji lodowcowej i wodnolodowcowej plejstocenu, piaski i żwiry tarasów nadzalewowych plejstocenu oraz piaski eoliczne holocenu.

Obecnie istnieje 19 wyrobisk eksploatacyjnych czynnych, okresowo czynnych i nieczynnych w tym 4 udokumentowane złoża „Leśna”, „Patoka”, „Jeżowa” i „Glinica”.

Surowce ilaste ceramiki budowlanej

- Surowce ilaste (iły górnego triasu)

Ich eksploatacja ciągle odbywa się w trzech udokumentowanych złożach oznaczonych na mapie numerami : 5 (złóże „Leśna” o zasobach eksploatacyjnych 1 029,8 tys. m³), 6 (złóże „Patoka” o zasobach 6 459 tys. m³) i złóże 11 („Jeżowa” o zasobach 903,0 tys. m³).

- Gliny zwałowe plejstocenu

Wydobywane były tylko w odkrywcę nr 12 (Jeżowa).

Surowce węglanowe

Wydobywane były jako wapienie górnego triasu (wapienie woźnickie) w odkrywcę nr 20. Obecnie wyrobisko jest nie eksploatowane, wypełnione wodą.

Surowce okruchowe

- Piaski i żwiry jury dolnej

Stwierdzono w odkrywkach oznaczonych na mapie jako 7 (Panoszków), 14 (Zborowskie) i 18 (Glinica). Dwa pierwsze są eksploatowane okresowo przez miejscową ludność, a w trzecim eksploatacji zaniechano.

- Piaski i żwiry lodowcowe i wodnolodowcowe plejstocenu

Ciągłą eksploatację prowadzi się obecnie w odkrywce nr 19 („Glinica”), gdzie udokumentowano złoża o zasobach bilansowych 10 096 ton. Okresowo surowiec eksploatuje się w odkrywkach: 1 (Wędzina), 2 (Marce), 13 (Zborowskie), 16 (Płaszczak). Natomiast w wyrobisku 8 (Panoszów) eksploatacji zaniechano.

- Piaski i żwiry tarasów nadzalewowych

Eksploatowane są w czynnym wyrobisku nr 3 w miejscowości Olszyna.

- Piaski eoliczne holocenu

Okresowo eksploatowane są w niewielkich odkrywkach: 4 (Niwki), 10 (Sieraków), 15 (Stasiowe), 17 (Ciasna).

Gmina posiada dwa udokumentowane złoża naturalne:

1) Leśna

Obszar złoża „Leśna” znajduje się na gruntach wsi Panoszów. Pod względem geograficznym przedmiotowe złoża położone jest w obrębie Wyżyny Krakowsko – Częstochowskiej. Złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej „Leśna” rozpoznane zostało w kategorii C₁, jest to surowiec do produkcji wyrobów grubościennych, drążonych, cienkościennych i wyrobów klinkierowych.

Zasoby geologiczne to:

Iły kajprowe – surowiec podstawowy ił czerwony 878,4 tys. m³ – zasobów bilansowych, surowiec uzupełniający ił oliwkowo szary (szaro – popielaty)

151,4 tys. m³ – zasobów bilansowych.

Eksploatacja złoża „Leśna” odbywa się systemem odkrywkowym. Wydobywaniem został objęty cały obszar złoża w granicach ustalonych dokumentacją geologiczną do głębokości 20 m i jest to jednocześnie maksymalna głębokość, jaką może osiągnąć wyrobisko eksploatacyjne. Przewidywana wielkość wydobycia około 15 tys. m³ rocznie, przy udokumentowanych zasobach określa się czas istnienia kopalni na kilkadziesiąt lat.

2) Glinica

Obszar złoża „Glinica” znajduje się na gruntach wsi Glinica. Pod względem geograficznym przedmiotowe złoża położone jest w obrębie Wyżyny Śląskiej, rozpoznane zostało w kategorii C₁ i C₂. Udokumentowany został surowiec do produkcji kruszywa drobnego (piasku) i grubego (żwir) oraz mieszanek.

Zasoby geologiczne:

Kopalina podstawowa – Kruszywo naturalne żwirowo – piaskowe o średnim punkcie piaskowym ok. 40%

5 364 000 ton – zasobów bilansowych w kat. C₁

430 000 ton – zasobów bilansowych w kat. C₂

w filarach ochronnych :

16 000 ton – zasobów bilansowych w kat. C₁

206 000 ton – zasobów bilansowych w kat. C₂

Kopalina towarzysząca – kruszywo naturalne piaskowe o średnim punkcie piaskowym ok. 92%

464 000 ton – zasobów bilansowych w kat. C₁

251 000 ton - zasobów bilansowych w kat. C₂

w filarach ochronnych

131 000 ton – zasobów bilansowych w kat. C₂

Eksploatacja złoża „Glinica” odbywa się systemem odkrywkowym. Aktualna wielkość wydobycia kształtuje się w granicach ca 300 tys. ton rocznie, co przy udokumentowanych zasobach określa czas istnienia kopalni na kilkanaście lat.

3.3.5. Sieć hydrograficzna.

Wody powierzchniowe z terenu gminy Ciasna spływają do Liswarty. Jest to lewobrzeżny dopływ Warty (zlewnia Odry). Głównymi rzekami przepływającymi przez teren gminy są:

1. Rzeką Liswarta - stanowiąca na długim odcinku północno - wschodnią granicę gminy. Rzeką ta wcześniej zbiera wody z kilku gmin: Woźniki, Koszęcin, Herby, Kochanowice, Przystajń.
2. Potok Jeżowski - płynący początkowo w kierunku wschodnim, a następnie na północ. Bierze on początek w lasach na terenie gminy Dobrodzień, płynie dalej przez miejscowość Jeżowa, Ciasna, skrajem wsi Zborowskie, Panoszków i przy północnej granicy gminy wpada do Liswarty.
3. Potok Kochcicki - płynie w kierunku północnym, rozpoczynając się na terenie miasta Lubliniec, dalej przez Kochcice (gmina Kochanowice), Pawełki i w Zborowskich wpada do Potoku Jeżowskiego.
4. Potok Łomnicki - nie płynie on przez teren gminy lecz tuż przy północno zachodniej granicy gminy. Zbiera on wody powierzchniowe z północnej części Sierakowa oraz z Wędziny.

Ciekim, na którym prowadzone są stałe obserwacje przepływów jak i jakości wody jest rzeka Liswarta. Punkt wodowskazowy znajduje się na terenie wsi Panoszków.

Jakość wody w Potoku Jeżowskim jest w całości uzależniona od gospodarki wodno - ściekowej na terenie gminy Ciasna. Natomiast jakość wody w Potoku Kochcickim zależy od gospodarki w północnej części Lublińca oraz od sprawności oczyszczalni w miejscowości Kochcice.

Na terenie gminy Ciasna na ciekach głównych oraz na niewielkich ciekach zlokalizowano wiele stawów. Łączna powierzchnia wód w stawach hodowlanych wynosi ponad 600 ha. Wiele z tych stawów wybudowanych zostało przed 1825 r, gdyż na mapie z tego okresu możemy je odnaleźć. Największe zespoły stawów to:

- stawy w osadzie Bogdała - Wyrwidąb, Marian, Nowy, Wanda,
- stawy w miejscowości Ciasna - kompleks stawów Ola, stawy Kolejowy I i II, Stawy Rogacz i Kasper,
- stawy w miejscowości Jeżowa.

Stawy te po II Wojnie Światowej zostały upaństwowione i zarządzane były przez PGRyb. w Krakowie Zakład w Ciasnej. Obecnie zarządzane są przez AWRSP i powoli przechodzą ponownie w ręce prywatne. W ciągu ostatnich kilku lat powstały na terenie nowe stawy (największy z nich w miejscowości Bogdała) oraz ponownie zalano kilka stawów nie funkcjonujących przez wiele lat.

Ze względu na prowadzoną tu od dawna gospodarkę rolną i rybacką większość terenu gminy została zmeliorowana jeszcze w okresie przed II Wojną Światową. Dlatego brak tu jest cieków o naturalnym przebiegu.

3.3.6. Lasy

Tereny leśne na obszarze Gminy zajmują 5120 ha tj. około 38,20% ogólnej powierzchni gminy, z czego do Państwowego Gospodarstwa Leśnego należy 95,20% ogólnej powierzchni lasów, a do osób prywatnych tylko 4,80%. Zalesienie gminy przekracza zdecydowanie średnie zalesienie w Polsce. Znaczna część lasów, to lasy o wysokiej wartości produkcyjnej.

Administratorem lasów państwowych na terenie niemal całej gminy jest Nadleśnictwo Lubliniec (Obręby Patoka i Dobrodzień). Niewielki fragment lasów znajdujący się na południowo - wschodnim obrzeżu gminy jest administrowany przez Nadleśnictwo Herby (obręb Kochanowice).

Lasy na terenie gminy występują w większości na dwóch siedliskach: bór świeży (Bśw) oraz bór mieszany świeży (BMśw). Występują również na wielu mniejszych powierzchniach inne siedliska z których najcenniejsze przyrodniczo (nie gospodarczo) są olsy i łągi.

Gatunkiem panującym jest sosna pospolita *Pinus silvestris*. Gatunek ten to niemal 90 % wszystkich drzew rosnących w lasach. Innymi gatunkami, których udział wynosi około 3 % (w zależności od obrębów) to brzoza, olcha i świerk. Pozostałe gatunki jak dąb, lipa, klony czy inne gatunki stanowią domieszki w drzewostanach.

Lasy położone w obrębie gminy Ciasna w całości znajdują się w I strefie uszkodzeń drzewostanów. Wszystkie lasy państwowe zostały zaliczone do lasów ochronnych jako lasy ochronne znajdujące się w strefie oddziaływania przemysłu.

3.3.7. Typy gleb

Na typ wytworzonej gleby wpływ ma wiele czynników: rodzaj skały macierzystej, ukształtowanie terenu, położenie zwierciadła wody, rodzaj występującej roślinności, działalność człowieka, panujący klimat obecnie i w przeszłości.

Według Mapy Glebowo - Rolniczej na terenie gminy występują gleby różnych typów z kilku rzędów.

Tabela: Typy gleb występujących na terenie gminy.

Dział	Rząd	Typ
Gleby autogeniczne	Gleby brunatnoziemne	Gleby brunatne wylugowane
		Gleby brunatne kwaśne
		Gleby płowe ¹
	Gleby bielicoziemne	Gleby bielcowe
Gleby semihydrogeniczne	Czarne ziemie	Czarne ziemie właściwe
		Czarne ziemie zdegradowane
	Gleby zabagnione	Gleby gruntowo - glejowe
Gleby hydrogeniczne	Gleby bagienne	Gleby mułowe
		Gleby torfowe
	Gleby pobagienne	Gleby murszowe
Gleby napływowe	Gleby aluwialne	Mady rzeczne

¹ Gleby płowe w starej nomenklaturze określane były jako pseudobielcowe

Należy zaznaczyć, iż mapy były wykonywane w latach 60 - tych XX w., dlatego istniejąca na nich klasyfikacja i nazewnictwo uległo częściowo zmianie.

Na terenie gminy najwięcej występuje gleb bielcowych i pseudobielcowych (gleby płowe). Na mapach oznaczone są one symbolem A.

Gleby bielcowe właściwe nie są częste na terenie gminy, wskazuje na to skład mechaniczny skał, z których powstawały gleby. Często są to gliny i ły zarówno w przypadku skały macierzystej jak i skały podścielającej. Można przypuszczać, iż wytworzyły się one w rejonie występowania większych miąższości piasków tj.: wydmy w północno zachodnim i południowo wschodnim fragmencie gminy, oraz w części centralnej na piaskach wyniesionych wyżej nad lustro wody podziemnej i porośniętych pierwotnie borem sosnowym.

Do tego typu gleb zaliczone zostały być może również gleby innych typów w których zaznaczył się proces bielcowienia pod nasadzanym borem sosnowymi, szczególnie gleby brunatne kwaśne.

Gleby bielcowe charakteryzują się niskim pH, niską zasobnością w składniki mineralne, płytką warstwą próchniczą. Poziom próchniczny ulega szybkiemu niszczeniu na skutek utleniania. Ogólnie mówiąc gleby te są mało żyzne, zaliczane najczęściej do kompleksów: żytńi słaby (6) i żytńi najłabszy (7) i do V i VI klasy bonitacyjnej.

Tu również zaliczono gleby pseudobielcowe, które w obecnej nomenklaturze noszą nazwę gleb płowych. Jeżeli wziąć pod uwagę fazy rozwojowe gleb na obszarze Polski są one najczęściej fazą przejściową między regosolami (gleby początkowej fazy rozwojowej), a glebami typowymi dla danych warunków geologiczno - morfologiczno - klimatycznych. W zależności od skały macierzystej mogą one ulegać przemianie w gleby pseudoglejowe w przypadku glin zwałowych lub iltów ewentualnie gleby bielcowe w przypadku skał o mniejszej ilości cząstek ilastych.

W glebach tych procesem dominującym jest proces przemyswania (lessivage), dlatego charakteryzują się one znacznym wylugowaniem związków zasadowych z warstw wierzchnich, co powoduje iż odczyn ich jest najczęściej kwaśny (pH waha się w granicach 4 - 5). Gleby te najczęściej są ubogie w substancję organiczną, której ilość dochodzi do 2%. Gleby te najczęściej użytkowane są rolniczo jeżeli znajdują się pod lasami, najczęściej tworzą siedlisko lasów liściastych (grądy), rzadziej lasów mieszanych.

Na podobnym obszarze występują gleby brunatne kwaśne i wylugowane. Są to najczęściej gleby wytworzone pod lasami mieszanymi, gdzie skałą macierzysta są piaski lekkie lub słabo

gliniaste, podścielone glinami piaszczystymi lub piaskami gliniastymi. Gleby te charakteryzują się odczynem w granicach pH 3,5 - 5,0. Poziom próchniczny ma barwę jasnoszarą z odcieniem brunatnym i zawiera próchnicę typu mull i moder. Gleby tego typu są dla wielu roślin za suche ze względu na małą zdolność retencjonowania wody, wymagają również intensywnego wapnowania.

Czarne ziemie i gleby gruntowo - glejowe są to gleby, które tworzą się w warunkach okresowego silnego uwilgotnienia. Sprzyja to powstaniu w glebach okresowo warunków beztlenowych, powodujących procesy glejowe. Procesy te sprzyjają gromadzeniu się substancji organicznej. Gleby te kształtowały się przy silnym udziale roślinności łąkowej. Czarne ziemie są bardziej zasobne w związki węglanowe, a zwierciadło wody zalega niżej niż w przypadku gleb gruntowo - glejowych. Ze względu na swój charakter (dużą ilość części spławialnych, wysoki poziom zwierciadła wody), istnieją trudności z wjechaniem sprzętem rolniczym na pola wiosną i jesienią. Na glebach tych znajdują się najczęściej łąki. Na terenie gminy gleby tego typu położone są głównie w dolinach cieków.

Gleby mułowe, gleby torfowe są one zaliczane do gleb typu bagiennego. Proces bagienny sprzyja odkładaniu się w powierzchniowej warstwie utworów organicznych. Gleby te zawierają warstwę organiczną, której miąższość jest większa niż 30 cm. Proces tworzenia się tych gleb jest podobny. Występują one w miejscach gdzie jest bardzo wysoki poziom wody gruntowej. Przy czym gleby mułowe pojawiają się w miejscach, gdzie woda opada w okresie letnim i jest krótki czas na rozkład substancji organicznej, natomiast gleby torfowe tam gdzie poziom wód gruntowych utrzymuje się na stałym poziomie przez cały rok. Gleby te nadają się jedynie do wykorzystania jako użytki zielone lub pozostawione są jako nieużytki zarastające lasem.

Gleby murszowe powstały na skutek odwodnienia terenów podmokłych. W glebach tych następuje systematyczny rozkład nagromadzonej substancji organicznej. Następuje zmiana roślinności z bagienną na łąkową. Na glebach tych należy prowadzić umiejętną gospodarkę ze względu na szybkie straty nagromadzonej substancji organicznej. Gleby tego typu występują na terenach zmeliorowanych. Wykorzystywane są jako użytki zielone.

Mady rzeczne - jest ich bardzo niewiele i występują w płaskich fragmentach dolin rzecznych głównie w dolinie Liswarty i Potoku Jeżowskiego. Są to mady płytkie, stosunkowo ubogie w części organiczne. Ze względu na wysoki poziom zwierciadła wody wykorzystywane są jako użytki zielone. Należy sądzić, że do mad zaliczone zostały również gleby glejowe i pseudoglejowe. Wniosek taki wynika z faktu zaklasyfikowania do mad gleb, w miejscach gdzie morfologicznie powinny występować tego typu gleby.

Jednak uwzględniając budowę morfologiczną terenu oraz inne uwarunkowania np. antropologiczne można uznać, iż na terenie gminy występują niewielkie płyty innych typów gleb, które nie zostały wykazane na mapach glebowo rolniczych.

Przykładem mogą być:

1. Gleby inicjalne luźne (regosole) - niewielkie płyty w miejscach eksploatacji piasków.
2. Gleby deluwialne - powstają u podnóża zboczy w miejscach spływu wód deszczowych, często bywają błędnie klasyfikowane jako mady.
3. Gleby antropogeniczne - powstają w ogródkach przydomowych w wyniku intensywnych zabiegów uprawowych.

3.3.8. Krajobraz

Budowa morfologiczna

Jest to czynnik najsilniej wpływający na wygląd krajobrazu. Gmina Ciasna położona jest na styku występowania utworów dwóch okresów geologicznych - jury dolnej i triasu. Utwory tych dwóch okresów zostały w wielu miejscach przykryte osadami młodszymi - czwartorzędowymi.

Najważniejsze elementy budowy morfologicznej występujące na omawianym terenie to:

- doliny rzek,
- tarasy nadzalewowe,
- wzgórza ostańcowe,
- formy pochodzenia eolicznego - wydmy.

Doliny rzek

W terenie wyraźnie widoczna jest dolina Liswarty biegnąca wzdłuż wschodniej granicy gminy, oraz mniej wyraźna dolina Potoku Jeżowskiego i Potoku Kochcickiego biegnąca przez środek gminy. W tym drugim przypadku dolina ta jest płytka przy stosunkowo dużej szerokości, dlatego w krajobrazie słabo widoczna. Doliny te zagospodarowane zostały jako łąki lub wybudowane zostały tu stawy.

Tarasy nadzalewowe - występują na obrzeżach obu dolin. są to niewielkie płaty wykorzystane na pola uprawne lub porośnięte lasem.

Równina morenowa – jest to powierzchnia wypłaszczona o niewielkim nachyleniu w kierunkach dolin rzecznych. W miejscach występowania przy powierzchni glin znajdują się pola uprawne natomiast jeżeli przy powierzchni występują piaski porośnięta jest lasem. Na styku dolin rzecznych i równiny zlokalizowane zostały wioski.

Wzgórza ostańcowe - są to wzgórza związane z utworami jury dolnej i triasu - twardsze fragmenty skał nie zostały zerodowane przez lodowiec i pozostały w krajobrazie jako wyraźnie wyodrębnione wzgórza o bardzo łagodnych zboczach. Są to dwa wzgórza w Glinicy i w Panoszowie. W obu wypadkach zbocza wykorzystywane są rolniczo, a także zlokalizowane są tu duże wyrobiska.

Inne elementy krajobrazu

Innymi naturalnymi elementami krajobrazu są wody płynące i stojące. Wnoszą one ważne urozmaicenie do krajobrazu. W gminie bardzo ważną rolę krajobrazową odgrywają kompleksy stawów znajdujące się w okolicy Ciasnej i Zborowskich. Te duże kompleksy stawów istnieją tu od kilku wieków. Na mapie z 1828 roku widać stawy w Ciasnej, w Zborowskich, Panoszowie, Jeżowej, a także nieistniejące dziś stawy w Glinicy i Molnej.

Brak jest na terenie gminy naturalnie płynących rzek. Wszystkie większe rzeki zostały uregulowane najprawdopodobniej na przełomie XIX i XX w. Natomiast mniejsze cieki zostały zamienione w rowy melioracyjne, które ongiś spełniały funkcję urządzeń nawadniających i odwadniających łąki i pola, natomiast obecnie jedynie odwadniają te tereny.

Krajobraz antropogeniczny

Obszar obecnej gminy leżał przez stulecia na pograniczu dwóch państw. Istniejąca w pobliżu granica spowodowała, iż lokalizacje miejscowości nie uległy zasadniczym zmianom, również przebieg wielu dróg pokrywa się z tym jaki miały one w XIX w.

Zabudowa

Poszczególne wsie na terenie gminy mają różny charakter:

- Ciasna - jest to typowa wieś o zabudowie wstęgowej zlokalizowanej wzdłuż drogi do Zborowskich
- Sieraków, Glinica, Zborowskie - wsie o zwartej zabudowie.

Starsza zabudowa na terenie wsi jest wykonana z cegły koloru czerwonego z czerwoną dachówką. Zarówno budynki mieszkalne, jak i gospodarcze nie są tynkowane. W miejscowościach takich jak Sieraków czy Glinica gospodarstwa są zwarte natomiast w Dzielnej, w której zabudowa jest rozproszona poszczególne zagrody są rozległe.

Ułożenie budynków w zagrodzie jest bardzo jednolite. Budynki ustawione są w czworobok, środek zajmuje podwórze gospodarcze.

Na terenie gminy charakterystyczna jest również zabudowa tzw. „Zydlung” - Sieraków oraz zabudowa wielorodzinna „Błoki” - Ciasna budowana przez Niemców w latach 20-tych XX w.

Zabudowa późniejsza (po II Wojnie Światowej) nie jest już tak jednolita. W latach 70-tych i 80-tych jako materiał budowlany dominował pustak lub bloczki cementowe. Brak również jednolitości zarówno w przypadku form dachu, jak i jego pokrycia. Starsze budynki o dachach skośnych kryte są najczęściej dachówką ceramiczną, płytami eternitowymi lub blachą. W przypadku budynków z lat późniejszych zdarzają się budynki z dachami kopertowymi lub dwuspadowe o bardzo małym nachyleniu połaci dachowych (mniej niż 30°) kryte papą.

Generalnie należy stwierdzić, że zabudowa zagrodowa na terenie gminy jest w dużym procencie zabudową starą.

Przeważa ustawienie kalenicowe budynków mieszkalnych i zagrodowych w stosunku do drogi. Budynki mieszkalne posiadają jedną, ewentualnie dwie kondygnacje i w zależności od warunków podpiwniczenie.

Praktycznie wszystkie gospodarstwa posiadają ogrodzenie. W tym wypadku również brak jest jednolitości. Są to płoty drewniane, betonowe, jak i siatka metalowa.

Pola uprawne

Na terenie gminy przeważają pola uprawne o dużych lub bardzo dużych działkach. Zlokalizowane są one wokół wsi. Natomiast w przypadku północnej części Jeżowej, północnej części Panoszowa i Dzielnej wśród pól rozmieszczone są pojedyncze zagrody.

Na polach uprawiane są przeważnie zboża i ziemniaki, praktycznie brak jest ugorów.

Łąki

Zlokalizowane są głównie wzdłuż rzek w ich dolinach oraz wzdłuż bocznych dolinek dochodzących najczęściej prostopadłe do większych dolin. Łąki pojawiają się również na zboczach wzgórz w miejscach, gdzie spływająca po glinach woda pojawia się na powierzchni tworząc obszary o podwyższonym uwilgotnieniu. Występowanie łąk sprzyja różnorodności biologicznej, a często opóźnione koszenie daje możliwość zakwitnięcia wielu gatunkom roślin kwiatowych. Dlatego łąki te w sposób zdecydowany podnoszą walory krajobrazowe.

Lasy i zadrzewienia w krajobrazie

Na terenie gminy większe kompleksy leśne znajdują się w zachodniej i wschodniej części gminy. Są to najczęściej bory sosnowe z niewielkim udziałem gatunków liściastych. Stanowią ważny element krajobrazu pełniąc w nim wielorakie funkcje, zamykają horyzont, osłaniając wiele dysharmonizujących obiektów, wyciszają hałas antropogeniczny pochodzący z dróg czy linii kolejowej, retencjonują wodę oraz stanowią ważny walor turystyczny.

Ze względu na zmeliorowanie terenu, małą ilość „dzikich” wyrobisk i tym samym małą ilość nieużytków oraz rozproszoną zabudowę brak jest śródpolnych zadrzewień.

Lasy oraz pasy drzew przy drogach w znaczący sposób urozmaicają krajobraz.

Uwagi ogólne

Krajobraz jaki możemy obserwować w gminie można określić jako antropogeniczny. Brak jest negatywnych dominant zakłócających wartość wizualną, wyjątek stanowią maszty telekomunikacyjne oraz wieża ciśnień w Sierakowie. Natomiast pozytywnie oddziałuje duża ilość lasów i wody.

3.3.9. Klimat lokalny

Obszar gminy posiada klimat wyżyn środkowopolskich. Według regionalizacji klimatycznej Gumińskiego zmodyfikowanej przez J. Kondrackiego wchodzi w skład Dzielniczy Częstochowsko - Kieleckiej. Charakterystycznym elementem tej dzielniczy jest skrócenie obu pośrednich pór roku tzw. szarugi wiosennej i jesiennej do ok. 55 dni oraz wpływ klimatu kontynentalnego, co wyraża się znaczną rozpiętością temperatur. Średnia temperatura roczna wynosi około 7,5° C, średnia lipca waha się od 17,5 - 18° C, stycznia od -3 do - 3,5° C.

Długość trwania okresu letniego (ilość dni z temperaturą powyżej 15° C) wynosi 90 - 100 dni, długość zimy (ilość dni z temperaturą poniżej 0°C) 130 - 140 dni w roku. Średni okres z pokrywą śnieżną wynosi ok. 80 dni i jest wyraźnie dłuższy niż na sąsiednich obszarach. Ciśnienie barometryczne waha się w granicach 730 - 740 mm Hg.

Osobliwością klimatu jest zmienność pogody i duży procent opadów w formie burzowej. Średnia wysokość opadów atmosferycznych wynosi 600 - 650 mm rocznie. Największe sumy opadów notuje się od czerwca do sierpnia, są to jednak najczęściej krótkotrwałe deszcze ulewne. Mimo znacznej sumy opadów obszar ten charakteryzuje się dość niską wilgotnością powietrza. Współczynnik wilgotności powietrza wyrażony stosunkiem opadów do parowania jest bardzo niski

i wynosi 1,0 (dla przykładu Beskidy mają od 4,0 do 5,6). Opady wiążą się z zachmurzeniem. Największe przypada na miesiące: listopad, grudzień oraz luty, najniższe marzec i październik.

Okres wegetacyjny - o średniej dobowej temperaturze powyżej 5° C - trwa 210 do 220 dni i jest o dwa tygodnie krótszy w porównaniu z sąsiednimi obszarami.

Przeważające wiatry mają kierunek południowo-zachodni i zachodni. Charakterystyczna jest jednak duża liczba okresów ciszy, co sprzyja powstawaniu inwersji termicznych predysponowanych również rzeźbą (spływ mas zimnego powietrza ze wzgórz dolinami). Dlatego w dolnej części zboczy wzgórz można spotkać zastoiska mrozowe, które są zjawiskiem niekorzystnym dla uprawy roślin, szczególnie w okresie wiosennym, jak również dla osadnictwa. Sprzyja im również poprzeczne przegrodzenie miejsc spływu np.: zabudową, zadrzewieniami (sady).

Jednocześnie należy zaznaczyć iż gmina położona jest na zachodnim skraju dzielnicy klimatycznej, dlatego jest tu odczuwalny wpływ klimatu oceanicznego, w związku z tym należy przyjmować górne parametry przyjmowane dla dzielnicy.

3.3.10. Zasoby przyrodnicze

Ekosystemy leśne

Pod względem przyrodniczym gmina położona jest na pograniczu V Krainy przyrodniczo leśnej - Wyżyny Środkowopolskie, dzielnicy 6 - Wyżyny Woźnicko -Wieluńskiej.

Lasy na terenie gminy występują w większości na dwóch siedliskach: bór świeży (Bśw) oraz bór mieszany świeży (BMśw). Występują również na wielu mniejszych powierzchniach inne siedliska, z których najcenniejsze przyrodniczo (nie gospodarczo) są olsy i łęgi.

Gatunkiem panującym jest sosna pospolita (*Pinus silvestris*). Gatunek ten to niemal 90 % wszystkich drzew rosnących w lasach. Innymi gatunkami których udział wynosi około 3 % (w zależności od obrębów) to brzoza, olcha i świerk. Pozostałe gatunki jak dąb, lipa, klony czy inne gatunki stanowią domieszki w drzewostanach.

Ze względu na to, iż kompleksy leśne na terenie gminy posiadają duże powierzchnie oraz posiadają połączenia z innymi kompleksami dużych lasów stanowią ważne zbiorowiska ekosystemów. Można tu spotkać wiele gatunków chronionych oraz rzadkich na terenie Śląska lub posiadające tu swoje granice zasięgów.

Najważniejszymi zbiorowiskami leśnymi są:

1. Bory
 - a) świeży - z dobrze rozwiniętym runem z przewagą krzewinek,
 - b) bór wilgotny - z domieszką brzozy omszonej występujący dużo rzadziej,
 - c) bór suchy -występujący sporadycznie na wydmach,
 - d) bór bagienny -/Vencinio-uliginosi-Pinoteum/.
2. Lasy liściaste
 - a) las jesionowo - olszowy - występujący w dolinie Potoku Jeżowskiego,
 - b) lasy grądowe - silnie zmienione przez uprawę sosny występują sporadycznie,
 - c) olsy - występują sporadycznie w niewielkich płatach na terenach podmokłych głównie w dolinach rzek.
 - d) łęgi -największy płat występuje w rejonie wsi Panoszów i został objęty ochroną rezerwatową.

Na planszy prezentującej zasoby przyrodnicze gminy wskazano grunty klasy VI oraz V możliwych do zalesienia. Wprowadzenie na te grunty lasu poprawiłoby stosunek wnętrza lasu do jego obrzeża. Umożliwiłoby pojawienie się gatunków zwierząt preferujących jako siedlisko wnętrze lasu.

Obecnie nie wyznaczano granicy polno-leśnej. Będzie to wyznaczone na planszy końcowej po ustaleniach wynikających z obecnej analizy.

Dwa najciekawsze pod względem florystycznym fragmenty lasu położone na terenie gminy zostały objęte ochroną w formie rezerwatu.

Ekosystemy nieleśne:

Największą powierzchnię zajmują pola uprawne. Podstawowymi roślinami na nich uprawianymi są zboża, ziemniaki, oraz rośliny motylkowe.

Zespoły występujących tu roślin zależą w dużej mierze od gatunków roślin aktualnie uprawianych na konkretnym polu. Stałymi zespołami są zespoły miedz, które w zależności od siedliska składem gatunkowym zbliżają się do zbiorowisk typu Molinion. Rośliny tu rosnące należą do gatunków pospolitych jednak dzięki wieloletniemu trwaniu tych zbiorowisk jak na tak wąskie paski cechują się one dość dużą różnorodnością gatunkową szczególnie roślin kwiatowych. Dzięki temu stanowią one znaczącą bazę pokarmową oraz miejsce schronienia dla gatunków żywiących się nektarem (motyle, trzmiele).

Następne pod względem wielkości zajmowanej powierzchni są łąki oraz pastwiska. Użytki te zajmują głównie powierzchnie w dolinach cieków oraz w miejscach spływu wód powierzchniowych z okolicznych wzgórz. Są to najczęściej łąki wielokośne, użytkowane racjonalnie (II - III pokosy rocznie), wapnowane. Można je zaliczyć do zbiorowisk klasy Molinio - Arrhenatheretea, rzędu Molinietalia, związku Calthion często ze względu na intensywną uprawę, mocno zubożonych.

W związku ze znaczną ilością terenów zmeliorowanych brak jest praktycznie obszarów podmokłych. Zbiorowiska te występują jedynie na niewielkich obszarach, fragmentami w dolinach rzek. Podmokłości powodują mniejszą intensywność gospodarki na tych terenach: późniejszy pierwszy pokos, brak trzeciego pokosu. Dzięki temu wzrastał udział roślin dwuliściennych (szczególnie bylin). Wiele z nich to gatunki chronione lub rzadkie np.: storczyk szerokolistny, goryczka wąskolistna (występujące na terenie gminy).

Zbiorowiska ruderalne są one porożrzucane niewielkimi fragmentami na całym terenie gminy. Są one związane z terenami silnie zmienionymi przez człowieka i pozostawionymi bez nadzoru np.: dzikie składowiska odpadów, porzucone gospodarstwa. Ze zbiorowiskami tymi związane są rośliny nitrofilne np.: pokrzywa (*Urtica* sp.), glistnik jaskółcze ziele (*Chelidonium majus*), niecierpek drobnokwiatowy (*Impatiens parviflora*). Podobnie porożrzucane na terenie gminy są zbiorowiska okrajkowe np.: terenów silnie deptanych.

Poza tymi najważniejszymi zbiorowiskami można spotkać również na bardzo małych obszarach inne. Są one najczęściej zubożone o gatunki charakterystyczne dla tych zbiorowisk natomiast można w nich znaleźć rośliny charakterystyczne dla terenów sąsiednich. Przykładem mogą być: zbiorowiska położone na obrzeżach zbiorników wodnych, zbiorowiska wód wolno płynących (rowy melioracyjne).

Flora

Według geobotanicznego podziału Polski lokalizacja gminy przedstawia się następująco:

- Państwo: Holoarktyka,
- Obszar: Euro - Syberyjski,
- Prowincja: Niżowo - Wyżynna, Środkowoeuropejska,
- A. Dział: Bałtycki,
- A4. Poddział: Pas wyżyn Środkowych,
- Kraina: 14 Wyżyna Śląska,
- Okręg: c Północny.

W związku z dużą ilością różnych siedlisk na terenie gminy występuje stosunkowo duże bogactwo gatunków. Większość z nich to gatunki pospolite. Należy zwrócić uwagę na gatunki rzadsze, najczęściej objęte ochroną.

Gatunki roślin podlegające całkowitej ochronie stwierdzone na terenie gminy:

- widłak goździsty /*Lycopodium clavatum*/ - bory sosnowe leśnictwo Sieraków,
- widłak jałowcowy /*Lycopodium annotinum*/ - bory sosnowe leśnictwo Ciasna i Panoszków,
- cis pospolity /*Taxus baccata*/ - na terenie rezerwatu,
- wawrzynek wilczełyko /*Daphne mezereum*/ - wilgotne lasy liściaste w rozproszeniu na całym obszarze gminy,
- bluszcz pospolity /*Hedera helix*/ - w lasach liściastych w kilku miejscach na terenie gminy,
- grążel żółty - /*Nuphar luteum*/ - na stawach,
- goryczka wąskolistna - /*Gentiana pneumonanthe*/ - południowy skraj łąk w Ciasnej,
- rosiczka okrągłolistna /*Drosera rotundifolia*/ - rzadko leśnictwo Panoszków,
- barwinek pospolity /*Vinca minor*/ - lasy liściaste leśnictwo Panoszków,

- storczyk szerokolistny - */Orchis latifolia/* - występuje w wielu miejscach w gminie najczęściej w postaci pojedynczych rozproszonych okazów,
- listeria jajowata */Listera ovata/* - liściaste lasy leśnictwo Panoszków,
- storczyk Fuchsa - */Dactylorhiza fuchsii/* liściaste lasy leśnictwo Panoszków.

Rośliny podlegające częściowej ochronie występujące na terenie gminy:

- kalina koralowa - */Viburnum opulus/* - stwierdzono jako krzew występujący w poszyciu lasu,
- porzeczka czarna */Ribes nigrum/* - stwierdzono jako krzew występujący w poszyciu lasu,
- kruszyna pospolita - */Frangula alnus/* - stwierdzono jako krzew występujący w poszyciu lasu,
- bagno zwyczajne - */Ledum palustre/* - występuje w lasach na południu szczególnie,
- konwalia majowa - */Convallaria maialis/* - występuje w wielu miejscach na terenie gminy,
- kopytnik pospolity */Asarum europaeum/* - w lasach liściastych,
- grzybienie białe */Nymphaea alba/* - na stawach.

Na terenie gminy występuje wiele drzew o znacznych rozmiarach, z których część została objęta ochroną jako pomniki przyrody.

Fauna:

Ze względu na występowanie dużych obszarów leśnych, a także dużych obszarów stawów eksploatowanych w sposób ekstensywny, na terenie gminy występuje wiele rzadkich i chronionych gatunków zwierząt zarówno kręgowców jak również owadów i innych bezkręgowców.

Z owadów na uwagę zasługują: Paź królowej */Papilio machaon/*, Mieniak tęczowiec */Apatura isis iris/*, Czerwończyk nieparek */Lycaena dispar/* Modraszek nausitous, */Phengaris nausithou/*, Jelonek rogacz */Lucanus cervus/*, Kozioróg dębosz */Cerambyx cerdo/* czy różne gatunki biegaczy.

Z rzadszych ptaków lęgowych na terenie gminy można spotkać:

- w lasach: bocian czarny, bielik, dzięcioł czarny, dzięcioł zielony, raniuszek, słonka, jastrząb, puszczyk i być może włośnatka,
- na terenie stawów: łabędź krzykliwy, łabędź niemy, gęgawa, bąk, bączek, żuraw, błotniak stawowy,
- na terenie łąk: derkacz, kszysk
- wśród pól: srokosz, ortolan, dziwonia

Natomiast z przelotnych ptaków były tu obserwowane: pelikan różowy, ślepowron, czapla biała, wąsatka, nur czarnoszyi i rdzawoszyi.

Wśród ssaków można też spotkać duże ssaki takie jak jeleń, dzik, sarna, borsuk. Występują tu również ssaki związane wybitnie z środowiskiem ziemno wodnym: wydra, bóbr, karczownik, piżmak. W lasach występują większe i mniejsze ssaki, z drapieżników: lis, kuna, łasica, z drobnych ssaków: badylarka, ryjówka aksamitna, mysz leśna.

Obszary i obiekty prawnie chronione:

1. Park Krajobrazowy „Lasy nad Górną Liswartą”

Park Krajobrazowy „Lasy nad Górną Liswartą” powołany został Rozporządzeniem Wojewody Częstochowskiego z dnia 21.12.1998 roku /Dz.U. Nr 28/98 / na terenie trzech Nadleśnictw /Herby, Koszęcin i Lubliniec/. Park wchodzi w skład Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego od 01.01.2000r. na mocy Rozporządzenia Nr 222/99 Wojewody Śląskiego z 19.11.1999r.

Wśród lasów Parku przeważają bory mieszane świeże oraz wilgotne, w drzewostanie dominuje sosna zwyczajna. Wzdłuż cieków rosną bogate lasy łęgowe z cennym zbiorowiskiem podgórskiego łęgu jesionowego.

Na terenie Nadleśnictwa Lubliniec – obręb Patoka w granicach parku znajdują się w całości leśnictwo Zborowskie i w części Leśnictwo Ciasna i Ponoszków. Są to następujące oddziały 64-83, 86-98, 101-117, 119-177, 188-191, 197-200, 203-2069 o łącznej powierzchni 2977,60 ha. Otulinę PK tworzą drzewostany w oddziałach 54-55, 63, 84-85, 99-100, 118, 178-187, 192-196, 201-202 o łącznej powierzchni 548,18 ha.

2. Rezerwat przyrody „Cisy koło Sierakowa”

Rezerwat „Cisy koło Sierakowa” utworzono 17.05.1957 roku celem ochrony cisa pospolitego *Taxus baccata* występującego na swym naturalnym stanowisku. Powierzchnia obejmuje oddział 144 f, g, h, i leśny Sieraków i wynosi 8,05 ha. Od południa przylega do środ leśnej polany z osadą i cegielnią Przywary-Sieraków. W ujęciu fitytosocjologicznym na terenie rezerwatu można wyróżnić następujące zespoły roślinne: przystumykowy łęg jesionowo-olszowy *Circaeo-Alnetum*, środkowopolski sosnowo-dębowy bór mieszany *Querco roburis-Pinetum*, grąd subkontynentalny *Tilio-Carpinetum* i kwaśną buczynę niżową *Luzulo pilosae-Fagetum*. Ten ostatni przedstawia największą wartość ze względu na stary, ponad 150-letni drzewostan, pod którego okapem rośnie prawie cała, populacja cisa występująca w obrębie rezerwatu.

3. Rezerwat przyrody „Łęg nad Młynówką”

Łęg nad Młynówką to rezerwat przyrody położony na obszarze leśnictwa Panoszków, utworzony przez Wojewodę Śląskiego Rozporządzeniem Nr 2/7 z dnia 18.01.2007 r. Powierzchnia rezerwatu to 126,79 ha. Celem ochrony jest zachowanie podgórskiego łęgu jesionowego *Carici remotae-Fraxinetum* z udziałem gatunku charakterystycznego turzycy rzadkokłosej. Występuje tu 7 gatunków roślin chronionych: barwinek pospolity, bluszcz pospolity, grązel żółty, kukułka plamista, kukułka Fuchsa, listera jajowata oraz wawrzynek wilczełyko. Z roślin górskich stwierdzono tu następujące gatunki: bez koralowy, kozłek bżowy, liczydło górskie, starzec kędzierzawy, trybula lśniąca, trzcinnik owłosiony, wiechliną odległokłosa. W części obszaru, gdzie odpływ wód jest słaby znajduje się ols porzeczkowy *Ribesio nigri-Alnetum*.

4. Okazy objęte ochroną prawną jako pomniki przyrody

Lp.	Podstawa prawna	Lokalizacja	Wyszczególnienie	Nr rej.
1.	Orzeczenie nr 13b/41/55 z 19.11.1955 r. Dz.U. Nr 2/95	Sieraków, skrzyżowanie dróg Sieraków - Wędzina	dąb szypułkowy - pojedyncze drzewo	19/84
2.	Orzeczenie nr 13b/41/55 z 19.11.1955 r. Dz.U. Nr 2/95	Sieraków, ul. Parkowa 2 - park pałacowy	lipa drobnolistna - grupa drzew - (11 szt.)	19/85
3.	Rozporządzenie Nr 4/96 Woj. Częstochowskiego z 06.02.1996 r.	Nadl. Lubliniec L. Sieraków oddz.144g	buk pospolity - pojedyncze drzew	19/273
4.	Rozporządzenie Nr 4/96 Woj. Częstochowskiego z 06.02.1996 r.	Nadl. Lubliniec L. Sieraków oddz.144g	dąb szypułkowy - pojedyncze drzewo	19/274
5.	Rozporządzenie Nr 4/96 Woj. Częstochowskiego z 06.02.1996 r.	Nadl. Lubliniec L. Ciasna oddz.205c	dąb szypułkowy - pojedyncze drzewo	19/275
6.	Rozporządzenie Nr 4/96 Woj. Częstochowskiego z 06.02.1996 r.	Nadl. Lubliniec L. Panoszków oddz.99f	wiąz szypułkowy - pojedyncze drzewo	19/276
7.	Rozporządzenie Nr 4/96 Woj. Częstochowskiego z 06.02.1996 r.	Nadl. Lubliniec L. Panoszków oddz.100g	jesion wyniosły - pojedyncze drzewo	19/277
8.	Rozporządzenie Nr 24/98 Woj. Częstochowskiego z 17.12/1998 r.	Nadl. Lubliniec Obręb Patoka oddz.177b	dąb szypułkowy - pojedyncze drzewo	19/321

5. Strefa ochrony orla bielika utworzona Decyzją Wojewody Śląskiego z dnia 14.09.2006 r. na terenie leśnictwa Ciasna o powierzchni 35,76 ha.

Projektowany obszar NATURA 2000:

Rozległy płat podgórskiego łągu jesionowego w rezerwacie „Łęg nad Młynówką” jest cennym siedliskiem o znaczeniu wspólnotowym na mocy Dyrektywy Siedliskowej – Natura 2000 – Carici remotae-Fraxinetum – 91EO – lasy łąkowe.

Włączenie omawianego obszaru do sieci NATURA 2000 będzie przedmiotem weryfikacji przeprowadzonej na szczeblu krajowym, jednak zgodnie z orzeczeniem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości wszystkie obszary spełniające kryteria Dyrektywy Siedliskowej muszą być zaliczone do potencjalnych obszarów NATURA 2000, wszelkie przedsięwzięcia i działania powinny być analizowane pod kątem ich wpływu na utrzymanie właściwego stanu zachowania siedlisk i gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar NATURA 2000.

Zagrożenia:

W obecnej chwili do największych zagrożeń dla przyrody należą:

- eksploatacja surowców,
- droga nr 11 i linia kolejowa stanowiące znaczną barierę szczególnie dla niewielkich zwierząt np.: jeże, żaby,
- intensyfikacja rolnictwa,
- rozwój zabudowy letniskowej,
- przesuająca się zabudowa poszczególnych wsi z centrów na obrzeża w kierunku pól i lasów,
- zalesianie nieużytkowanych łąk.

Proponowane formy ochrony przyrody jako użytki ekologiczne

Proponuje się objąć tą formą ochrony trzy tereny:

- staw leśny „Chmielok” położony na południe od miejscowości Zborowskie,
- teren ekstensywnie użytkowanych łąk z roślinnością łąkowo – torfową, na północ od Sierakowa,
- fragment boru bagiennego na południe od Wędziny.

Proponowane formy ochrony przyrody jako pomniki przyrody

Do objęcia tą formą ochrony proponuje się następujące grupy drzew i drzewa:

lp.	lokalizacja	gatunek	obwód na wys. 1,5 m w cm
1.	Panoszów - park	grupa drzew w parku: 4 okazy sosny wejmutki, 2 klony zwyczajne	255, 251, 228, 218 328, 280
2.	Patoka park	grupy drzew w parku w Patoce: – lipa drobnolistna, – dąb szypułkowy – kasztanowiec biały – tulipanowiec amerykański 2 szt. – cis pospolity 2 szt. trzypniowe	402 357 279 202, 183 około 50 - 70
3.	Dzielna ul. Leśna	trzy dęby szypułkowe	385, 409, 434
4.	Zborowskie ul. Górna	dąb szypułkowy	528
5.	cmentarz parafialny w Sierakowie	dąb szypułkowy 2 szt.	472, 434
6.	Ciasna grobla stawu	dąb szypułkowy 3 szt.	437, 364, 348
7.	Glinica Śpiewaki - przy drodze polnej	dąb szypułkowy	388
8.	Wędzina polna aleja na zachód od dworu	dąb szypułkowy	365
9.	Ciasna	klon zwyczajny	291

	ul. Lubliniecka		
10.	Jeżowa polna droga	wierzba biała	417
11.	Jeżowa łąka na wschód od stawu	olsza czarna	290

3.4. ZASOBY I FUNKCJONOWANIE ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

Użytki rolne stanowią znaczny procent powierzchni gminy, co świadczy, iż jest to ważna część gospodarki na obszarze gminy.

Tabela: Użytkowanie gruntów.

Rodzaj użytku	Powierzchnia [ha]	Procentowy udział [%]
użytki rolne razem	9 6821	50,84
grunty orne	5303	39,53
sady	10	0,07
łąki	1120	8,35
pastwiska	388	2,89
las	5426	10,440,44
pozostałe grunty	1170	8,72
suma	13417	100,00

3.4.1. Klasyfikacja bonitacyjna gleb

Najbardziej wiarygodnym źródłem jakości gruntów i ich przydatności rolniczej jest klasyfikacja bonitacyjna gruntów.

Analizując ją można stwierdzić, iż w gminie nie występują gleby klasy I i II, najlepsze grunty występują na terenie wsi Dzielna, a najgorsze na terenie wsi Jeżowa.

Tabela: Bonitacja gruntów.

klasa	Grunty orne		Użytki zielone	
	powierzchnia [ha]	%	powierzchnia [ha]	%
I	0,0	0,0	0,0	0,0
II	0,0	0,0	3	0,2
III	-	-	77	4,5
III a	179	3,3	-	-
III b	252	4,7	-	-
IV	-	-	844	49,9
IV a	506	9,4	-	-
IV b	1006	18,7	-	-
V	2764	51,5	529	31,2
VI	666	12,4	241	14,2
VI z	0,0	0,0	0,0	0,0

Na terenie gminy grunty w większości zaliczone zostały do V klasy bonitacyjnej (51,5 %), natomiast łąki do IV klasy (49,9 %). Zwarty kompleks gruntów klasy III występuje w rejonie Dzielnej. Natomiast niewielkie oderwane płyty znajdują się w rejonie Sierakowa i Glinicy. Najwięcej gleb klasy IV występuje w rejonie: Dzielnej, Sierakowa, Glinicy i największy płat w Wędzinie. Występowanie gleb klasy III i IV związane jest z występowaniem płatów glin zwałowych oraz z wychodniami ilów

triasowych. Przy czym ze względu na dużą ilość części ilastych w utworach triasowych gleby wytworzone na nich są dużo trudniejsze w uprawie.

Najsłabsze gleby związane są natomiast z dużym obszarem występowania piasków wodnolodowcowych na przedpolu kemu w rejonie Jeżowej i Ciasnej, oraz na wzgórzach wytworzonych z piasków eolicznych (wydmy) zlokalizowanych we wschodniej i zachodniej części gminy. Należy zaznaczyć iż wydmy te są zalesione.

3.4.2. Klasyfikacja użytkowa gleb

Gleby klas IIIb i IVa najczęściej zaliczone zostały do kompleksu 2 - pszenno dobry lub 8 zbożowo pastewny mocny. Ten drugi kompleks to gleby, które charakteryzują się podobnymi właściwościami jak kompleks 2 jednak są cięższe i okres nadmiernego ich uwilgotnienia jest zbyt długi. Po uregulowaniu stosunków wodnych gleby te często przechodzą do kompleksu 2 lub 3 (pszenno wadliwy). Gleby części klasy IVa i V oraz IV b zaliczone zostały do kompleksów 4 - żytni bardzo dobry i 5 - żytni dobry. Natomiast pozostałe gleby klasy V i gleby klasy VI zaliczono do kompleksu 6 - żytni słaby i 7 - żytni najsłabszy. Do kompleksu 7 najczęściej zaliczono gleby w rejonie wsi Jeżowa i Ciasna.

3.4.3. Rolnictwo - struktura upraw, hodowla

Na obszarze gminy rolnictwo jest ekstensywne, nastawione na tradycyjną produkcję rolniczą roślinno - zwierzęcą. Wynikało to z konieczności narzuconej przez okres 1945 - 1990 przez ówczesną politykę rolną. W gminie znajdowało się szereg Państwowych Gospodarstw Rolnych gospodarujących na gruntach przejętych po majątkach dworskich. Gospodarstwem najsilniejszym był PGR w Panoszowie nastawianym na produkcję mięsna. Obecnie gospodarstwa te uległy likwidacji, a grunty przejęła Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa. Część gruntów będących we władaniu AWRS została sprzedana część wydzielawiona. Przykładem przejęcia gruntów przez osoby prywatne jest Gospodarstwo Rolne w Wędzinie. Również stawy hodowlane zostają przekazywane w dzierżawę prywatnym osobom.

Bez uwzględnienia w statystyce danych z przekształcanych gospodarstw państwowych, gdyż proces ten obecnie zachodzi na tle sąsiednich gmin struktura gospodarstw układu się korzystnie:

- średnie gospodarstwo w gminie ma powierzchnię 10,2 ha przy średniej w dawnym woj. częstochowskim równej 5,6 ha. Wynika to z zachowanego układu pól sprzed 1945 r.,
- duży udział dużych gospodarstw powyżej 10 ha - ponad 20 %,
- średnia powierzchnia 1 działki 2,5 ha (przy średniej w dawnym woj. częstochowskim 1,3 ha),
- średnia odległość od siedliska do najdalszej działki wynosi 2,1 km.

Tabela: Średnia powierzchnia indywidualnych gospodarstw rolnych według rodzaju użytków.

Użytkowanie	powierzchnia [ha]
grunty ogółem	10,2
użytki rolne	9,2
grunty orne	7,2
sady	0,0
łąki	1,6
pastwiska	0,4
las	0,5
pozostałe grunty	0,4

Na terenie gminy występuje duży udział zbóż (ponad 70 % zajętych gruntów ornych pod zbożem), ziemniaki zajmują 8 % gruntów ornych, pozostałe rośliny zajmują zaledwie 4 % powierzchni gruntów ornych. Część gruntów ornych, najsłabszych zostało już zalesionych, część zamienionych na użytki zielone natomiast część pozostaje w ugorze. Ugorowanie dotyczy głównie gruntów będących w posiadaniu AWRS państwa a nie wydzielawionych z różnych powodów

Tabela: Powierzchnie upraw poszczególnych roślin:

gatunek	ilość gospodarstw	powierzchnia upraw [ha]	powierzchnia upraw z przeznaczeniem na sprzedaż [ha]
pszenica	237	664	1094
żyto	312	757	
jęczmień	259	613	
owies	141	193	
pszenżyto	244	490	
mieszanki zbożowe	393	1089	
ziemniaki	590	430	83
okopowe pastewne	290	99	
strączkowe pastewne	39	33	
motylkowe pastewne drobnonasienne	84	25	
warzywa	163	12	

Średnie plony uzyskiwane w gminie są wyższe niż te uzyskiwane w byłym woj. częstochowskim. Jedynie w przypadku pszenicy występuje niewielka różnica w drugą stronę. Jest to związane z tym iż w gminie Ciasna pszenicę uprawia się na nieco gorszych glebach niż w innych gminach.

Tabela: Plony i zbiory najważniejszych roślin.

	zbiory [tony]	plon w gminie Ciasna [q/ha]	średnio plon w woj. częstochowskim [q/ha]
pszenica	1686	30,4	30,9
żyto	2191	35,0	23,3
jęczmień	1969	34,0	28,5
owies	706	36,0	24,9
pszenżyto	1543	38,0	28,7
ziemniaki	10485	225	202

Tak dobre wyniki uzyskiwane przez gospodarstwa przy podobnej jakości gleb świadczą o wysokiej kulturze rolnej.

Na terenie gminy przeważa nastawienie gospodarstw na gospodarkę hodowlaną, dlatego tylko niewielka część produkcji roślinnej zostaje sprzedana natomiast większość wykorzystywana jest we własnym gospodarstwie:

	ilość sztuk	średnio na 1 gospodarstwo
krowy	3072	3,6
trzoda chlewna	12743	14,9
drób	13015	15,3

Przedstawione dane w pozytywny sposób opisują gospodarkę rolną gminy na tle północnej części woj. śląskiego. Jednak należy zaznaczyć, iż obecnie przebiegające procesy dostosowujące prawo i gospodarkę do wejścia do Unii Europejskiej w sposób znaczny wpływają na gospodarkę rolną całego kraju. Również gospodarka rolna na terenie gminy Ciasna w sposób znaczący je odczuła. W celu łatwiejszego dostosowania się do wymogów konkurencji panujących w Unii należy dążyć do:

- dalszego zwiększania powierzchni gospodarstw,
- zmniejszania ilości działek w poszczególnych gospodarstwach,

- dalszej specjalizacji w poszczególnych gospodarstwach,
- eliminowaniu z produkcji najmniej opłacalnych w produkcji gruntów przez ich zalesianie.

3.5. ZASOBY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

3.5.1. Rys historyczny

Wszystkie wsie gminy Ciasna powstały najpóźniej do końca XV wieku. Najstarszą jest założona jeszcze przed rokiem 1300 Glinica, nieco młodsze: Jeżowa, Sieraków Śląski, Wędzina. Miejscowości te podlegały jurysdykcji proboszczów z Lubecka. Około roku 1650 powstała parafia w Sierakowie Śląskim obejmując Jeżową, Molną, Wędzinę i Panoszków, natomiast Ciasna, Zborowskie oraz Glinica pozostały w Lubecku, Dzielna zaś w parafii Dobrodzieńskiej. Terytorium gminy było od średniowiecza w posiadaniu przeważnie szlachty śląskiej o mieszanych tradycjach czeskich, niemieckich i polskich: Kochcickich, Goszyckich, Frankenbergów, Klitzingów. Oprócz rolnictwa ważną dziedziną gospodarki staje się od początku XVI w. hodowla karp - cały współczesny system kanałów i stawów (z betonowymi zaporami i mnichami) powstał jeszcze w XIX w., co było wówczas dużym osiągnięciem technicznym. Jednocześnie nad strumieniami powstały kuźnie (Molna, Panoszków, Zborowskie), a do połowy XIX stulecia nasz rejon wraz z innymi ośrodkami powiatu lublinieckiego zaliczał się do potentatów hutnictwa żelaza na Śląsku. Za czasów pruskiego króla Fryderyka Wielkiego w roku 1753 powstała Fabryka Fajek Glinianych, z której do dziś zachował się jeden obiekt o unikalnej na skalę europejską wartości historycznej. W tym też okresie czynna była huta szkła w Wędzinie. Do końca XVIII w. wszystkie wsie mają własne szkoły. Od roku 1884 gmina ma kolej. Również wtedy większe wsie posiadają już agencje pocztowe. Po Powstaniach Śląskich przez terytorium gminy przebiegała granica państwowa między Niemcami i Polską, ostatecznie wytyczona w czerwcu 1923 roku. Ciasna rozwinęła się wówczas jako miejscowość nadgraniczna. Wszystkie wsie zelektryfikowano po I wojnie światowej.

3.5.2. Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków – podlegające ochronie prawnej:

- zespół pałacowo – parkowy w Sierakowie Śląskim,
Pierwsza wzmianka o Sierakowie pochodzi z 1447 roku. W pierwszej połowie XVI w. właścicielem wioski był Jerzy Diwkowski, który toczył spór o granice majątków z właścicielem Boronowa, ostatecznie rozstrzygnięty w 1533 r. Właściciele Sierakowa bardzo często się zmieniali, o wielu nie posiadamy żadnych informacji. W drugiej połowie XIX w. majątek kupiła rodzina von Kitzing. Kitzingowie wzniesli istniejący do dziś pałac. W 1926 r. ich rezydencja została przejęta przez Oberschleische Landesgesellschaft (Urząd Rolniczy) w Opolu, od którego odkupił ją Artur Pruesler (zm. 1944) ostatni właściciel przed upaństwowieniem majątku. Po drugiej wojnie światowej pałac spełniał różne funkcje między innymi mieszkalne. Miał tam także siedzibę Gminny Ośrodek Kultury w Ciasnej. Neobarokowy pałac zbudowany na planie zbliżonym do litery H, składa się z parterowego korpusu i dwóch dwukondygnacyjnych skrzydeł bocznych. Budynek jest murowany z cegły, tynkowany i podpiwniczony. Przekryty jest dachem siodłowy z lukarnami, ponad skrzydłami bocznymi znajdują się dachy czterospadowe. Fasada (elewacja północna) jest trzynastoosiowa, z centralnie umieszczonym dwukondygnacyjnym ryzalitem, zamkniętym półkolistym naczółkiem. Nad głównym wejściem, w naczółku, znajduje się kartusz herbowy. W skrzydle zachodnim zlokalizowana jest czworoboczna wieża. Elewacje zachowały pozostałości zdobień: boniowane przyziemie, podziały ramowe za pomocą gzymsów i boniowanych lizen, okna w opaskach, część z nich (pierwsza kondygnacja skrzydeł bocznych) z trójkątnymi naczółkami. W korpusie zmieniono układ wnętrza, skrzydła boczne pozostawiono trzytraktowe. W zdewastowanych wnętrzach pozostały resztki dekoracji sztukatorskiej sufitów.
(źródło: www.ciasna.pl, autor: Andrzej Rojek)
- zespół pałacowo – parkowy w Wędzinie,
Pierwsza wzmianka o Wędzinie pochodzi dopiero z 1679 r. Założenie wioski miało miejsce zapewne dużo wcześniej, lecz brak informacji w źródłach uniemożliwia opisanie jej dziejów.

Wędzina na przełomie XVII i XVIII w. była własnością rodziny von Gaschin, a następnie rodu Rouzitz de Helm. Ostatnim prywatnym właścicielem majątku przed 1945 rokiem był Bernard von Studnitz. Klasycystyczny pałac został wzniesiony w II połowie XIX w., przebudowany w XX w. Budynek murowany z cegły, tynkowany, wzniesiony na planie prostokąta, podpiwniczony, trójkondygnacyjny, z mieszkalnym poddaszem, nakryty jest wysokim dachem czterospadowym z lukarnami. Fasada (elewacja południowo-zachodnia) dziesięcioosiowa, z centralnym dwuosiowym ryzalitem, z podcieniem w przyziemiu. Elewacja ogrodowa trzynastoosiowa z ryzalitem pozornym na osi, ponad wejściem taras podtrzymywany przez cztery filary. Do wejścia prowadzi podjazd oraz schody. Obydwa ryzality zamykają trójkątne naczółki. Elewacje pałacu zachowały dawne zdobienia, uproszczone pilastry, obramowania okien, gzymsy nad oknami drugiej kondygnacji, płyciny między oknami, boniowane przyziemie ryzalitu fasady, wydatny gzyms wieńczący. Pałac zachował trzytraktowy układ wnętrz, z korytarzem między traktami i holem ze schodami usytuowanym na osi budynku. Zabytek obecnie jest własnością prywatną, teren wokół ogrodzono, obowiązuje zakaz wejścia, nie ma możliwości zwiedzania, obiekt można tylko zobaczyć z zewnątrz, z większej odległości. (źródło: www.ciasna.pl, autor: Andrzej Rojek)

- zespół pałacowy – parkowy w Patoce,

Na początku XIX wieku dobra Panoszków i Zborowskie wraz z przyległymi folwarkami były własnością Edwarda von Kościelskiego. Być może to za jego czasów przy folwarku w Patoce wzniesiono pałac, który został przebudowany i powiększony przez księcia Hugo von Radolina, pod koniec XIX w. Księżę wywodził się z polskiego rodu rycerskiego – Radolińskich – jego przodkowie posiadali liczne majątki na terenie Wielkopolski. Pod koniec XVIII w. rodzina uzyskała z rąk króla pruskiego tytuł hrabiowski. Hugo hrabia Radolin-Radoliński w 1888 r. otrzymał tytuł księcia pruskiego i zmienił nazwisko na von Radolin. Mniej więcej w tym samym czasie nabył majątki na Górnym Śląsku, wśród których znalazły się folwarki Panoszków i Patoka. Ostatnim właścicielem przed 1945 r. był Herman Reemtsma. W przebudowanym pałacu w Patoce mieszkał następnie hrabia Alfred von Radolin. Po 1945 r. upaństwowiony zabytek pełnił przeróżne funkcje. Mieściła się w nim między innymi szkoła ogrodnicza. Kolejnym gospodarzem zabytku był ośrodek odwykowy dla narkomanów. Obecnie obiekt znajduje się w rękach prywatnych. Właściciele przeprowadzili remont elewacji. Neobarokowy pałac murowany z cegły, tynkowany, wzniesiony na planie prostokąta, dwukondygnacyjny, podpiwniczony, nakryty dachem mansardowym z lukarnami. Fasada siedmioosiowa, poprzedzona podjazdem, z centralnie umieszczonym pozornym ryzalitem, z tarasem wspartym na czterech kolumnach. Podobne ryzality na osiach elewacji południowej i zachodniej (tu poprzedzony tarasem). Wszystkie pozorne ryzality zwieńczone półkoliście zamkniętymi naczółkami, ze spływami wolutowymi, w elewacji wschodniej (fasadzie) umieszczono kartusz herbowy. W elewacji południowej niewielki jednoosiowy centralny ryzalit. Elewacje zachowały dawne podziały, przyziemie i naroża budynku są boniowane, okna w prostokątnych opaskach z gzymsami. Układ wnętrz dwutraktowy, częściowo przekształcony, z korytarzem między traktami i centralnie umieszczoną klatką schodową. (źródło: www.ciasna.pl, autor: Andrzej Rojek)

- zespół dworski w Panoszowie,

- fabryka fajek w Zborowskich,

- grodzisko w Wędzinie,

- grodzisko w Dzielnej,

- kościół przy kościele św. Piotra i Pawła w Sierakowie Śląskim – obiekt nieistniejący w terenie.

3.5.3. Obiekty wskazane do wpisania do gminnej ewidencji zabytków

Ciasna:

- zespół pałacowy (pałac, obora, brama, park),
- stodoła w zespole dworskim,
- karczma (obecnie sklep),
- wieża ciśnień,
- budynek szkoły,

- krzyż kamienny,
- cmentarz parafialny,
- budynek posterunku celnego,

Dzielna:

- budynek dawnego dworu przy ul. Polnej,

Glinica:

- budynek murowany przy ul. Asfaltowej,
- budynek szkoły,
- krzyż kamienny przy budynku szkoły,

Jeżowa:

- kościół p.w. św. Jadwigi
- cmentarz parafialny,
- kaplica,
- młyn wodny,

Molna:

- cmentarz ewangelicki z fundamentami kościoła,

Panoszów:

- budynek dawnej szkoły przy ul. 1-go maja,
- budynek dawnej karczmy przy ul. 1-go maja,
- krzyż drewniany i sygnaturka przy ul. 1-go maja,
- spichlerz drewniany, gorzelnia, czworak i obora w zespole dworskim,
- kapliczka przy ul. 1000-lecia,

Patoka:

- cegielnia,
- stodoła, budynek gospodarczy i brama w zespole pałacowym,

Sieraków Śląski:

- kościół p.w. św. Piotra i Pawła,
- dawne zabudowania gospodarcze zespołu pałacowego – stodoły, gorzelnia, czworak,
- kościół filialny p.w. św. Jana Nepomucena,
- plebania, obora i kuchnia kościoła filialnego,
- krzyż drewniany przy kościele filialnym,
- krzyż drewniany w południowej części wsi,
- dom mieszkalny ul. Oleska 5,
- dom mieszkalny ul. Oleska 14,
- dom mieszkalny ul. Oleska 20,
- dom mieszkalny ul. Oleska 29,
- młyn, ob. tartak, z sąsiadującym budynkiem mieszkalnym,
- cmentarz parafialny,

Szklarnia:

- leśniczówka,

Wędzina:

- dawna obora, budynek inwentarski i budynek gospodarczy w zespole pałacowym,
- krzyż drewniany przy skrzyżowaniu ulic: Szkolnej i Lompy,
- krzyż drewniany w przys. Grucki,
- budynek dawnej karczmy przy ul. Szkolnej 15,

Zborowskie:

- kościół p.w. św. Krzyża,
- cmentarz parafialny,
- budynek szkoły,
- dawna karczma przy ul. Głównej 28,
- czworak i zabudowania gospodarcze w zespole dworskim przy ul. Głównej 1,
- dom mieszkalny przy ul. Głównej 34,

Stanowiska archeologiczne wskazane w części graficznej Studium.

3.5.4. Proponowane strefy ochrony konserwatorskiej

Strefa A - pełnej ochrony konserwatorskiej obiektów historycznych

Strefa obejmuje cmentarz ewangelicki w Molnej.

Strefa B - ochrona zabytkowych elementów historycznych

Strefa obejmuje:

- zespół pałacowy (pałac i park) w Patoce,
- zespół pałacowy (pałac i park) w Sierakowie Śląskim,
- zespół pałacowy (pałac i park) w Wędzinie,
- zespół pałacowy w Ciasnej,
- zespół dworski w Panoszowie,
- zespoły zorganizowanej zabudowy z lat 1930 – 1940 w Ciasnej, Sierakowie Śląskim, Panoszowie, Patoce i Molnej,
- cmentarze w Ciasnej, Sierakowie Śląskim, Jeżowej i Zborowskich,
- zespół cegielni w Patoce.

Strefa E - ochrony ekspozycji zespołów pałacowych i podworskich

Strefa obejmuje tereny w sąsiedztwie zespołów pałacowych w Sierakowie Śląskim i Patoce oraz zespołu podworskiego w Panoszowie.

Strefa W - ścisłej ochrony archeologicznej

Strefa obejmuje tereny o rozpoznanej zawartości reliktyw archeologicznych, wpisanych do rejestru zabytków, podlegających ochronie konserwatorskiej ścisłej - tereny grodzisk w Wędzinie i Dzielnej.

Strefy OW - obserwacji archeologicznej

Strefa obejmuje obszary o istniejącej lub domniemanej, na podstawie badań lub innych wskazówek, zawartości reliktyw archeologicznych, które powinny być zastrzeżone jako obszary obserwacji archeologicznej - zgodnie z rysunkiem „Studium...”.

3.6. STAN ISTNIEJĄCY KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

3.6.1. Komunikacja kolejowa

Przez obszar gminy przebiega dwutorowa linia kolejowa nr 143, relacji Kalety - Wrocław Mikołajów. Linia prowadzi ruch pasażerski i towarowy.

Ruch pasażerski obsługują stacja kolejowa w miejscowości Ciasna i Sieraków.

3.6.2. Komunikacja drogowa

Przez obszar gminy Ciasna prowadzi droga krajowa nr 11 Katowice-Poznań, której zarządcą jest Generalna Dyrekcja Dróg i Autostrad.

Powiązania komunikacyjne z ościennymi gminami zapewnia sieć dróg powiatowych

Są to drogi o nawierzchni bitumicznej, V. kl. technicznej, o szerokości jezdni 5,5 m i szerokości korony drogi 7,5 m. Są klasyfikowane jako drogi zbiorcze Z1/2. obsługują one przyległe bezpośrednio do nich obszary oraz prowadzą linie autobusowe komunikacji zbiorowej.

Są to drogi (na terenie gminy Ciasna):

S2010 od DK11 w Sierakowie Śląskim do Panoszowa (Niwki) przez Liswartę do granicy gminy,

S2011 od DK11 w Ciasnej do Zborowskich,

S2301 od DK11 w Molnej do Wędziny (do granicy gminy),

S2302 od DK11 w Sierakowie Śląskim na zachód w kierunku kompleksu leśnego,

S2303 od DK11 w Glinicy do S2011 w Zborowskich (Bogdała),

S2304 od DK11 w Sierakowie Śląskim do granicy gminy na zachód od Jeżowej,
 S2305 od DK11 w Ciasnej od granicy gminy w Dzielnej (Gajdy),
 S2306 od S2305 w Ciasnej do S2304 w Jeżowej,
 S2307 od S2305 w Dzielnej do zachodniej granicy gminy w Dzielnej,
 S2308 od DK11 w Ciasnej (Kniecie) do granicy gminy (Kulikowe),
 S2309 od DK11 w Ciasnej (Świercze) do Molnej (DK11 Smuga),
 S2318 od S2011 w Zborowskich do granicy gminy (Staw Wanda).

Na terenie gminy funkcje dojazdowe spełniają drogi gminne:

652 002 S – Glinica, ul. Mleczna,
 652 003 S – Glinica, ul. Szczyrkowa,
 652 004 S – Glinica, ul. Dąbrowa,
 652 007 S – Glinica, ul. Biała,
 652 009 S – Glinica, ul. Równa,
 652 010 S – Glinica, ul. Lubecka,
 652 103 S – Ciasna, ul. Stawowa,
 652 104 S – Ciasna, ul. Świerkowa,
 652 106 S – Ciasna, ul. Szkolna,
 652 108 S – Ciasna, ul. Polna,
 652 109 S – Ciasna, ul. Gen. Władysława Sikorskiego,
 652 110 S – Ciasna, ul. ks. Jana Twardowskiego,
 652 111 S – Ciasna, ul. Zielona,
 652 112 S – Ciasna, ul. Wincentego Witosa,
 652 113 S – Ciasna, ul. Brzozowa,
 652 114 S – Ciasna, ul. Jarzębinowa,
 652 115 S – Ciasna, ul. Wrzosowa,
 652 116 S – Ciasna, ul. Krótka,
 652 124 S – Ciasna, ul. Leśna,
 652 126 S – Ciasna, ul. Leśna,
 652 204 S – Dzielna, ul. Szkolna,
 652 205 S – Dzielna, ul. Wiejska,
 652 302 S – Zborowskie, ul. Fabryczna, ul. Polna,
 652 406 S – Molna, ul. Jeżowska, ul. Zielona,
 652 407 S – Molna, ul. Polna
 652 502 S – Jeżowa, ul. Leśna,
 652 505 S – Jeżowa, ul. Polna,
 652 612 S – Sieraków Śląski, ul. Zielona,
 652 703 S – Panoszów, ul. Nadrzeczna,
 652 704 S – Panoszów, ul. 1000-lecia,
 652 804 S – Wędzina, ul. Muzealna,
 652 806 S – Wędzina, ul. Wyzwolenia.

Są to drogi o nawierzchni bitumicznej, V kl. technicznej. Szerokość jezdni dróg gminnych waha się od 3,0 m do 6,0 m, a korona drogi wynosi od 5,5 m do 12,0 m.

Komunikacja zbiorowa realizowana jest głównie jako połączenia linii autobusowych PKS ale także innych przewoźników i linie busowe, prowadzone drogą krajową oraz drogami powiatowymi. Przystanki na obszarze gminy obsługują relacje regionalne. Natomiast relacje międzyregionalne i krajowe mogą być obsługiwane przez dworzec autobusowy w Lublincu.

3.6.3. Zaopatrzenie w wodę

Obecnie wszystkie miejscowości w gminie są zaopatrywane w wodę z ujęcia wód podziemnych:

Sieraków - studnia I i II o wydajności $Q = \text{ok. } 40 \text{ m}^3/\text{h}$

strefa ochrony bezpośredniej - w granicach ogrodzenia stacji,

strefa ochrony pośredniej - nie wyznacza się.

Istniejący układ sieci wodociągowej, obejmujący zasięgiem istniejącą zabudowę, umożliwia rozbudowę sieci w miarę zagospodarowywania nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Zbiornik wody zapasowej znajdują się w Ciasnej (350 m^3), w Przywarach (400 m^3), w Sierakowie Śląskim (100 m^3). Stacje uzdatniania wody znajdują się w przywarach ($40 \text{ m}^3/\text{d}$) oraz w Ciasnej ($20 \text{ m}^3/\text{d}$). Zbiorniki wieżowe są usytuowane w Sierakowie Śląskim ($V = 100 \text{ m}^3$, $h = 15 \text{ m n.p.t.}$) i w Ciasnej ($V = 200 \text{ m}^3$, $h = 15 \text{ m n.p.t.}$).

3.6.4. Gospodarka ściekowa

Na terenie gminy funkcjonują dwie oczyszczalnie ścieków – w Sierakowie Śląskim i w Molnej.

Oczyszczalnia ścieków w Sierakowie Śląskim została oddana do użytku w 1998 r., a jej przepustowość wynosi $170 \text{ m}^3/\text{d}$. Jest obecnie wykorzystywana w 70%.

Oczyszczalnia ścieków w Molnej została oddana do użytku w 2003 r., a jej przepustowość wynosi $220 \text{ m}^3/\text{d}$. Jest obecnie wykorzystywana w 90%.

Oczyszczalnie te są w technologii FLYGT o działaniu automatycznym, mechaniczno-biologiczne z elementami czyszczenia chemicznego.

3.6.5. Zaopatrzenie w gaz

Jako podstawowe źródło zaopatrzenia w gaz ustala się gazociąg wysokoprężny $2 \times \varnothing 500$, PN 6,3 MPa, relacji Komorzno - Tworzeń.

Lokalizacja stacji redukcyjno - pomiarowej I. stopnia w miejscowości Ciasna umożliwia obsługę istniejącą siecią miejscowości Ciasna i Zborowskie i projektowaną siecią miejscowości Glinica.

Od istniejącego gazociągu obowiązuje strefa ochronna:

- 65 m od osi gazociągu dla budynków użyteczności publicznej,
- 35 m od osi gazociągu dla zabudowy jednorodzinnej i wielorodzinnej.

3.6.6. Elektroenergetyka

Obecnie teren gminy Ciasna zaopatrzony jest w energię elektryczną z istniejących linii sieci elektroenergetycznych średniego i niskiego napięcia, zasilanych z rozdzielni - GPZ w Lublińcu i Sowczycach.

3.6.7. Telekomunikacja

Obsługa gminy w sieć telekomunikacyjną odbywa się na bazie istniejących masztów telekomunikacyjnych w miejscowościach Sieraków, Ciasna, Molna oraz istniejących sieci telekomunikacyjnych.

3.6.8. Gospodarka odpadami

Na terenie gminy działa obecnie siedem przedsiębiorstw posiadających zezwolenia na odbiór odpadów:

- A.S.A. sp. z o.o. Lubliniec – odpady stałe,
- ALBA MPGK sp. z o.o. Dąbrowa Górnicza – odpady stałe i ciekłe,
- REMONDIS sp. z o.o. Opole – odpady stałe,
- SITA sp. z o.o. Częstochowa – odpady stałe,
- REMONDIS sp. z o.o. Częstochowa – odpady stałe,
- A.S.A. Eko Polska sp. z o.o. Katowice – odpady stałe,
- Zakład Oczyszczania Miasta Zbigniew Strach Konopiska – odpady stałe.

3.7. MOŻLIWOŚCI I OGRANICZENIA W ROZWOJU PRZESTRZENNYM GMINY WYNIKAJĄCE Z UWARUNKOWAŃ STANU ISTNIEJĄCEGO

Pierwszym krokiem dla określenia kierunków rozwoju gminy Ciasna jest rozpoznanie możliwości i ograniczeń dla podstawowych funkcji zagospodarowania przestrzennego. Rozwój społeczny i gospodarczy gminy odbywać się powinien w harmonii ze środowiskiem przyrodniczym. Polega to na określeniu kierunków i zakresu wszystkich działań człowieka, które wywierają istotny wpływ na środowisko przyrodnicze. Dotyczy to przede wszystkim osłabienia negatywnych oddziaływań oraz wyznaczenia i ukierunkowania działań ochronnych.

Analiza stanu istniejącego pozwala na określenie podstawowych ograniczeń i zagrożeń mających wpływ na możliwości rozwoju gminy.

Są to:

1. czynniki powodujące ograniczenia wynikające z ochrony prawnej zasobów środowiska przyrodniczego:
 - Park Krajobrazowy „Lasy Nad Górną Liswartą” (dolina rzeki Liswarty, kompleksy leśne, stanowiska rzadkich i chronionych roślin), wraz z otuliną
 - rezerwat przyrody „Cisy koło Sierakowa”,
 - rezerwat przyrody „Łęg na d Młynówką”,
 - projektowany obszar NATURA 2000,
 - pomniki przyrody,
2. czynniki powodujące ograniczenia wynikające z ochrony prawnej zasobów dziedzictwa kulturowego:
 - obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków,
 - biekty zabytkowe znajdujące się w ewidencji Delegatury Śląskiego Wojewódzkiego Oddziału Służby Ochrony Zabytków w Częstochowie,
3. czynniki powodujące ograniczenia wynikające z ochrony prawnej gruntów rolnych i leśnych:
 - obszary występowania gruntów rolnych III kl. bonitacyjnej,
 - obszary występowania gruntów pochodzenia organicznego,
4. czynniki powodujące ograniczenia wynikające ze stref technicznych urządzeń infrastruktury technicznej
 - strefa ochronna od istniejącego gazociągu 2x Ø500, relacji Komorzno - Tworzeń,
5. czynniki powodujące ograniczenia wynikające z warunków hydrologicznych i geologiczno-inżynierskich
 - wykluczenie lokalizacji inwestycji na terenach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi,
 - wykluczenie lokalizacji inwestycji na terenach o wysokim poziomie wód gruntowych - występowanie gruntów organicznych,
6. czynniki powodujące ograniczenia wynikające z działalności człowieka
 - zagrożenia wynikające z degradacji klimatu lokalnego w wyniku zanieczyszczenia z palenisk domowych i indywidualnych kotłowni oraz z transportu drogowego,
 - zagrożenia wynikające z zanieczyszczenia wód powierzchniowych i wglębnych, powodowane przez nieszczelne zbiorniki na ścieki oraz zanieczyszczenia substancjami ropopochodnymi z ciągów drogowych,
 - zagrożenia wynikające z nielegalnego składowania odpadów.

Uwarunkowania rozwoju funkcji gospodarczych:

1. uwarunkowania infrastrukturalne

ograniczenia rozwoju:

- niedostateczna ilość inwestycji z dziedziny gospodarki komunalnej
- słabo rozwinięta sieć instalacji gazowej na terenie gminy

szanse rozwoju

- dobrze rozwinięta sieć drogowa na terenie gminy,

- zasoby wód podziemnych wystarczające do obsługi mieszkańców oraz ewentualnych przyszłych inwestycji gospodarczych,
- droga krajowa Nr 11 umożliwiającą dobre połączenie z Lublińcem i Śląskiem,

2. uwarunkowania społeczne

ograniczenia rozwoju

- spadek liczby mieszkańców zatrudnionych w rolnictwie (proces ten jest spowodowany przede wszystkim szukaniem alternatywnych źródeł dochodu, a w niewielkim stopniu restrukturyzacją rolnictwa),
- proces starzenia się społeczeństwa,
- niedobór usług specjalistycznych z zakresu ochrony zdrowia, opieki społecznej i kultury,
- mała atrakcyjność przestrzeni publicznych, stanowiąca istotny czynnik kształtujący wizerunek gminy,

szanse rozwoju

- poprawa warunków mieszkaniowych na przestrzeni ostatnich lat,

3. uwarunkowania sfery produkcyjnej

ograniczenia rozwoju

- brak dużych zakładów pracy na terenie gminy, dających zatrudnienie mieszkańcom,
- niska aktywność gospodarcza mieszkańców (powstawanie podmiotów gospodarczych z zakresu usług i handlu, a nie produkcyjnych i zatrudniających mniej niż 5 osób)

szanse rozwoju

- położenie przy drodze krajowej,
- możliwość rozwoju usług przy drodze krajowej dla ruchu tranzytowego,
- istniejące zasoby gruntów własności komunalnej,
- występowanie kompleksów gleb III klasy bonitacyjnej wskazanych do intensywnej gospodarki w kierunku owocowo – warzywnym,
- istniejące zasoby bazy SKR, PGR,

4. uwarunkowania środowiskowe dla rozwoju turystyki i rekreacji

ograniczenia rozwoju

- brak zagospodarowanych terenów rekreacyjnych,
- brak zbiorników wodnych o funkcji rekreacyjnej,

szanse rozwoju

- położenie w zlewni rzeki Warty wskazanej do ochrony wód powierzchniowych i projektowanej I. klasy czystości wód,
- dobre skomunikowanie z terenami Śląska.

III. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. CELE ROZWOJU GMINY CIASNA

Jako główne cele rozwoju przyjęto:

1. Osiągnięcie wszechstronnego rozwoju, zapewniającego wzrost poziomu życia mieszkańców oraz zaspokojenie potrzeb następnych pokoleń.
2. Zapewnienie równowagi między rozwojem gospodarczym, a ochroną środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Dla osiągnięcia głównych celów rozwoju wyznaczono cele szczegółowe:

- a) cele ekonomiczne polegające na kształtowaniu mechanizmów stymulujących efektywny rozwój gospodarczy gminy, zapewniający obniżenie bezrobocia oraz wzrost dobrobytu mieszkańców poprzez:
 - rozwój lokalnego rynku pracy,
 - rozwój nowych małych i średnich przedsiębiorstw produkcyjnych,
 - restrukturyzację rolnictwa,
- b) cele społeczne polegające na poprawie jakości życia mieszkańców poprzez:
 - zapewnienie dogodnych warunków zamieszkania,
 - zapewnienie wyposażenia w usługi zaspokajające potrzeby mieszkańców,
 - zapewnienie sprawnej obsługi komunikacyjnej,
 - zapewnienie wyposażenia w infrastrukturę techniczną,
- c) cele przyrodnicze polegające na ochronie i racjonalnym kształtowaniu środowiska przyrodniczego i gospodarowaniu jego zasobami poprzez:
 - zahamowanie procesów degradacji środowiska,
 - zachowanie istniejących wartości środowiska,
 - ochronę zasobów będących podstawą rozwoju ze szczególnym uwzględnieniem wód podziemnych,
 - poprawę zdrowotnych warunków życia mieszkańców,
 - zachowanie wartości krajobrazowych,
- d) cele kulturowe polegające na zachowaniu wartościowych zasobów dziedzictwa kulturowego i kształtowaniu atrakcyjnego wizerunku gminy poprzez:
 - zachowanie tożsamości kulturowej obszaru,
 - zachowanie otwartych przestrzeni o wybitnych walorach krajobrazowo – przyrodniczych,
 - zachowanie i ochronę dóbr kultury,
- e) cele przestrzenne polegające na podnoszeniu ładu przestrzennego w kształtowaniu zagospodarowania gminy oraz efektywności wykorzystania zasobów poprzez:
 - uporządkowanie struktury zabudowy wsi,
 - dążenie do wyeliminowania konfliktów wynikających z różnych sposobów zagospodarowania i racjonalne wykorzystanie zasobów.

2. KIERUNKI POLITYKI PRZESTRZENNEJ DOTYCZĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW ORAZ OCHRONY PRZYRODY

2.1. Ustalenia obowiązujące na terenie gminy

Na terenie gminy obowiązują ograniczenia w użytkowaniu terenu oraz działalności gospodarczej wynikające z uwarunkowań przyrodniczych:

1. występowanie terenów o prawnie chronionych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych:
 - Parku Krajobrazowego „Lasy Nad Górną Liswartą” (dolina rzeki Liswarty, kompleksy leśne, stanowiska rzadkich i chronionych roślin), wraz z otuliną
 - rezerwatu przyrody „Cisy koło Sierakowa”,
 - rezerwatu przyrody „Łęg na d Młynówką”,

- projektowany obszar NATURA 2000,
- 2. położenie gminy w zlewni rzeki Liswarty o wymaganej I-szej klasie czystości wód,
- 3. występowanie gleb o wysokiej wartości dla produkcji rolnej.

W związku z powyższym na terenie gminy obowiązują

zakazy:

1. lokalizacji działalności mogącej spowodować zanieczyszczenie gleby, wód podziemnych lub powierzchniowych na terenach ochrony poziomu wodonośnego i terenach zlewni rzeki Liswarty;
2. wprowadzenia nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych lub gleby z wyjątkiem rolniczego wykorzystania ścieków zgodnie z zasadami agrotechniki;
3. zmiany sposobu użytkowania gruntów rolnych o wysokiej klasie bonitacyjnej (wyłączenia z produkcji rolnej) poza terenami wyznaczonymi do zainwestowania w studium.

2.2. Ustalenia dotyczące ochrony przyrody – istniejące obszary i obiekty prawnie chronione.

2.2.1. Park Krajobrazowy „Lasy Nad Górną Liswartą”

Standardy zagospodarowania dla terenów położonych w granicach parku:

1. ochrona i zachowanie wielkości i wartości przyrodniczych i krajobrazowych istniejących obszarów dolin rzek, terenów lasów, zadrzewień i łąk wraz ze stanowiskami roślin chronionych;
2. zakaz zmiany stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody;
3. możliwość wzbogacenia wartości ekologicznej przez wprowadzenie nowych nasadzeń drzew, krzewów gatunków rodzimych po uzgodnieniu z Zarządem Parku lub zgodnie z Planem Ochrony Parku;
4. zakaz przekształceń istniejącej zabudowy mieszkaniowej na cele mogące znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska;
5. dopuszcza się realizację nowych inwestycji o funkcji rekreacyjnej, letniskowej i turystycznej oraz obiektów związanych z obsługą tych funkcji na terenach wyznaczonych w „Studium...”:
 - warunkiem realizacji inwestycji jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego określającego zasady i standardy zabudowy i zagospodarowania terenu,
 - warunkiem realizacji zabudowy letniskowej jest tworzenie zespołów nie mniejszych niż 4 działki i nie większych niż 20 działek w jednym zespole,
 - warunkiem realizacji nowej zabudowy jest przestrzeganie proporcji terenów otwartych, niezabudowanych i niepokrytych substancją nieprzepuszczalną wynoszącej 75 %powierzchni działki,
 - ogrodzenia nieprzylegające do dróg dojazdowych powinny być budowane bez podmurówki w celu umożliwienia przemieszczania się drobnych zwierząt.

2.2.2. Rezerwaty:

- „Cisy koło Sierakowa” – naturalne stanowisko cisa pospolitego starym drzewostanie lasu mieszanego z udziałem dębu, buka, olszyny czarnej, grabu i jesionu,
- „Łęg nad Młynówką” – stanowisko podgórskiego łęgu jesionowego z udziałem gatunku charakterystycznego turzycy rzadkokłosej.

Standardy zagospodarowania dla terenów położonych w granicach rezerwatu –

pozostawienie w stanie naturalnym, w dotychczasowym użytkowaniu oraz zakaz zmiany sposobu zagospodarowania oraz zmiany stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody; wszelka działalność na terenie rezerwatu winna być zgodna z Planem Ochrony Rezerwatu.

2.2.3. Projektowany obszar NATURA 2000:

Rozległy płat podgórskiego łągu jesionowego w rezerwacie „Łęg nad Młynówką” jest cennym siedliskiem o znaczeniu wspólnotowym na mocy Dyrektywy Siedliskowej – Natura 2000 – Carici remotae-Fraxinetum – 91EO – lasy łąkowe.

Włączenie omawianego obszaru do sieci NATURA 2000 będzie przedmiotem weryfikacji przeprowadzonej na szczeblu krajowym, jednak zgodnie z orzeczeniem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości wszystkie obszary spełniające kryteria Dyrektywy Siedliskowej muszą być zaliczone do potencjalnych obszarów NATURA 2000, wszelkie przedsięwzięcia i działania powinny być analizowane pod kątem ich wpływu na utrzymanie właściwego stanu zachowania siedlisk i gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar NATURA 2000.

Standardy zagospodarowania dla terenów położonych w granicach projektowanego obszaru Natura 2000 – w ramach obowiązującej ochrony rezerwatowej.

2.2.4. Pomniki przyrody ożywionej:

- dąb szypułkowy (4 szt.), lipa drobnolistna (7 szt.) – grupa drzew (11 szt.) – Sieraków, ul. Parkowa 2, park pałacowy (nr rej. 19/85),
- dąb szypułkowy – pojedyncze drzewo – Sieraków (przy skrzyżowaniu dróg Sieraków – Wędzina, Ciasna – Wędzina) (nr rej. 19/84),
- buk pospolity – pojedyncze drzewo – Nadl. Lubliniec, leśn. Sieraków, oddz. 144g, rezerwat „Cisy koło Sierakowa” (nr rej. 19/273),
- dąb szypułkowy – pojedyncze drzewo – Nadl. Lubliniec, leśn. Sieraków, oddz. 144g, rezerwat „Cisy koło Sierakowa” (nr rej. 19/274),
- dąb szypułkowy – pojedyncze drzewo – Nadl. Lubliniec, leśn. Ciasna, oddz. 205c (nr rej. 19/275),
- wiąz szypułkowy – pojedyncze drzewo – Nadl. Lubliniec, leśn. Panoszków, oddz. 99f (nr rej. 19/276),
- jesion wyniosły – pojedyncze drzewo – Nadl. Lubliniec, leśn. Panoszków, oddz. 100g (nr rej. 19/277),
- dąb szypułkowy – pojedyncze drzewo – Nadl. Lubliniec, obręb Patoka, oddz. 177b (nr rej. 19/321).

Standardy zagospodarowania w obrębie pomników przyrody

Ochrona ww. pomników przyrody polega na wprowadzeniu następujących zakazów:

1. niszczenia, uszkodzania lub przekształcania drzew,
2. osuszania i zmiany stosunków wodnych w sąsiedztwie drzew,
3. prowadzenie prac ziemnych i zanieczyszczenia gleby w obrębie korony drzew,
4. umieszczania tablic reklamowych.

2.3. Ustalenia dotyczące ochrony przyrody – obszary i obiekty postulowane do objęcia ochroną prawną:

- staw leśny „Chmielok” położony na południe od miejscowości Zborowskie – jako **użytku ekologicznego**,
- teren ekstensywnie użytkowanych łąk z roślinnością łąkowo – torfową, na północ od Sierakowa – jako **użytku ekologicznego**,
- fragment boru bagiennego na południe od Wędziny – jako **użytku ekologicznego**,
- grupa drzew w parku w Panoszowie – jako **pomnika przyrody**,
- grupa drzew w parku w Patoce – jako **pomnika przyrody**,
- grupa trzech okazów dębów w Dzielnej przy ul. Leśnej – jako **pomnika przyrody**,
- dąb szypułkowy w Zborowskich przy ul. Górnej – jako **pomnika przyrody**,
- dwa dęby szypułkowe na terenie cmentarza parafialnego w Sierakowie – jako **pomnika przyrody**,
- trzy dęby szypułkowe na grobli stawów w Ciasnej – jako **pomnika przyrody**,

- dąb szypułkowy w Glinicy - Śpiewakach – jako **pomnika przyrody**,
- dębu szypułkowy w parku w Wędzinie – jako **pomnika przyrody**,
- klon zwyczajny w Ciasnej ul. Lubliniecka – jako **pomnika przyrody**,
- wierzba biała w Jeżowej – jako **pomnika przyrody**,
- olsza czarna w Jeżowej (łąki) – jako **pomnika przyrody**,

Standardy zagospodarowania dla terenu projektowanego użytku ekologicznego:

1. zachowanie w obecnym sposobie użytkowania,
2. zakaz osuszania i zmiany stosunków wodnych,
3. zakaz niszczenia gleby i przekształcania powierzchni terenu.

Standardy zagospodarowania dla terenu wokół pomników przyrody

1. niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania drzew,
2. osuszania i zmiany stosunków wodnych w sąsiedztwie drzew,
3. prowadzenie prac ziemnych i zanieczyszczenia gleby w obrębie korony drzew,
4. umieszczania tablic reklamowych.

2.4. Ochrona terenów leśnych

Ustala się pełną ochronę istniejących kompleksów leśnych lasów państwowych ze względu na ich szczególną rolę lasów ochronnych. Podstawą tych działań winna być:

- ochrona i utrzymanie ekosystemów leśnych,
- utrzymanie biologicznej różnorodności,
- utrzymanie produkcyjnej zasobności,
- zachowanie i i odtwarzanie śródleśnych zbiorników wodnych,
- ochrona zasobów glebowych.

Podstawowym warunkiem trwałości lasów i wszechstronnej ich użyteczności jest prowadzenie gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych. Zasady te zawarte są w sporządzonych, zarówno dla lasów własności państwowej jak i prywatnej planach urządzenia lasów.

Ustala się możliwość racjonalnego wykorzystania terenów leśnych dla celów wypoczynku.

Ustala się przebieg granicy polno-leśnej ze wskazaniem terenów możliwych do zalesienia (zgodnie z rysunkiem „Studium...”). Do czasu zalesienia, tereny te pozostają w dotychczasowym użytkowaniu.

2.5. Ochrona wód podziemnych i powierzchniowych

Utrzymanie odpowiedniego poziomu jakości zasobów wodnych gminy wymaga:

1. wyeliminowania zrzutu ścieków nieoczyszczonych do rzek, cieków i gruntu poprzez:
 - rozbudowę kanalizacji sanitarnej w gminie,
 - dopuszczenie indywidualnego oczyszczania ścieków w przydomowych oczyszczalniach ścieków lub odprowadzenie ich do szczelnych zbiorników, tylko na obszarach, które z uzasadnionych względów nie zostaną przewidziane do objęcia zbiorczą kanalizacją sanitarną,
 - przyjęcia kompleksowych rozwiązań odprowadzenia ścieków opadowych z ciągów komunikacyjnych, placów i parkingów oraz oczyszczania ich zgodnie z obowiązującymi przepisami,
 - likwidacji nieużytkowanych przydomowych szamb i studni.
2. poprawy retencjonowania wody poprzez:
 - zachowanie i ochronę istniejących zbiorników wodnych na terenie gminy,
 - zachowanie lasów łęgowych, terenów mokradeł i torfowisk oraz zalesienie gruntów o małej przydatności rolniczej,
 - zwiększenie retencji gruntowej na terenie gminy poprzez ograniczenie stosowania powierzchni nieprzepuszczalnej (asfalt, beton),
 - zachowanie istniejącej sieci rowów i systemów drenarskich zapewniających prawidłowe funkcjonowanie odwodnienia i odbioru wód, w przypadku zmiany sposobu użytkowania

terenów zmeliorowanych, wymagana jest przebudowa urządzeń w sposób zapewniający dotychczasową funkcję w uzgodnieniu z właściwym administratorem tych urządzeń.

2.6. Ochrona zasobów surowców mineralnych

Na terenie gminy utworzony jest teren górniczy dla eksploatowanego udokumentowanego złoża piasków i żwirów lodowcowych „Glinica” w miejscowości Glinica, dla którego sporządzono miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Poza tym na terenie gminy prowadzona jest eksploatacja udokumentowanego złoża surowców ilastych w Panoszowie – złoża „Patoka”.

Pozostałe złoża eksploatowane są okresowo lub w ogóle zaniechano ich eksploatacji.

Obszary występowania udokumentowanych złóż surowców powinny być chronione przed innym zagospodarowaniem terenu.

Na terenach po zakończonej eksploatacji surowców mineralnych należy przeprowadzić proces rekultywacji w kierunku rolno-leśnym lub wodnym.

2.7. Ochrona przeciwpowodziowa

Gmina Ciasna znajduje się w dorzeczu dwóch rzek: Liswarty oraz Potoku Jeżowskiego.

Dyrektor Regionalnego Zarządu gospodarki Wodnej ustalił granice zasięgu wód powodziowych i określił tereny bezpośredniego zagrożenia powodzią na terenie gminy, oznaczone na rysunku „Studium ...”.

Na terenach bezpośredniego zagrożenia powodzią obowiązuje zakaz wykonywania robót oraz czynności, które mogą utrudniać ochronę przed powodzią, w szczególności:

- wykonywania urządzeń wodnych oraz wznoszenia innych obiektów budowlanych,
- sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej elementy zabudowy biologicznej doliny lub służących do wzmacniania brzegów,
- zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymaniem wód.

W „Studium ...” określono również tereny o wysokim poziomie wód gruntowych, narażone na okresowe podtopienia. Tereny te powinny pozostać w dotychczasowym użytkowaniu, a ewentualne obiekty budowlane należy realizować bez podpiwniczenia i z odpowiednim zabezpieczeniem przed zawilgoceniem.

3. KIERUNKI POLITYKI PRZESTRZENNEJ DOTYCZĄCE OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO, ZABYTKÓW I DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

3.1. Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków – podlegające ochronie prawnej:

- grodzisko w Wędzinie,
- grodzisko w Dzielnej,
- zespół pałacowo – parkowy w Sierakowie Śląskim,
- kostnica przy kościele św. Piotra i Pawła w Sierakowie Śląskim – obiekt nieistniejący w terenie,
- zespół pałacowo – parkowy w Wędzinie,
- zespół pałacowo – parkowy w Patoce,
- zespół dworski w Panoszowie,
- fabryka fajek w Zborowskich.

3.2. Obiekty wskazane do wpisania do gminnej ewidencji zabytków

Ciasna:

- zespół pałacowy (pałac, obora, brama, park),

- stodoła w zespole dworskim,
- karczma (obecnie sklep),
- wieża ciśnień,
- budynek szkoły,
- krzyż kamienny,
- cmentarz parafialny,
- budynek posterunku celnego,

Dzielna:

- budynek dawnego dworu przy ul. Polnej,

Glinica:

- budynek murowany przy ul. Asfaltowej,
- budynek szkoły,
- krzyż kamienny przy budynku szkoły,

Jeżowa:

- kościół p.w. św. Jadwigi
- cmentarz parafialny,
- kaplica,
- młyn wodny,

Molna:

- cmentarz ewangelicki z fundamentami kościoła,

Panoszów:

- budynek dawnej szkoły przy ul. 1-go maja,
- budynek dawnej karczmy przy ul. 1-go maja,
- krzyż drewniany i sygnaturka przy ul. 1-go maja,
- spichlerz drewniany, gorzelnia, czworak i obora w zespole dworskim,
- kapliczka przy ul. 1000-lecia,

Patoka:

- cegielnia,
- stodoła, budynek gospodarczy i brama w zespole pałacowym,

Sieraków Śląski:

- kościół p.w. św. Piotra i Pawła,
- dawne zabudowania gospodarcze zespołu pałacowego – stodoły, gorzelnia, czworak,
- kościół filialny p.w. św. Jana Nepomucena,
- plebania, obora i kuchnia kościoła filialnego,
- krzyż drewniany przy kościele filialnym,
- krzyż drewniany w południowej części wsi,
- dom mieszkalny ul. Oleska 5,
- dom mieszkalny ul. Oleska 14,
- dom mieszkalny ul. Oleska 20,
- dom mieszkalny ul. Oleska 29,
- młyn, ob. tartak, z sąsiadującym budynkiem mieszkalnym,
- cmentarz parafialny,

Szklarnia:

- leśniczówka,

Wędzina:

- dawna obora, budynek inwentarski i budynek gospodarczy w zespole pałacowym,
- krzyż drewniany przy skrzyżowaniu ulic: Szkolnej i Lompy,
- krzyż drewniany w przys. Grucki,
- budynek dawnej karczmy przy ul. Szkolnej 15,

Zborowskie:

- kościół p.w. św. Krzyża,
- cmentarz parafialny,

- budynek szkoły,
- dawna karczma przy ul. Głównej 28,
- czworak i zabudowania gospodarcze w zespole dworskim przy ul. Głównej 1,
- dom mieszkalny przy ul. Głównej 34,

W odniesieniu do obiektów wskazanych do wpisania do gminnej ewidencji zabytków obowiązują następujące ustalenia:

- 1) obowiązek zachowania i konserwacji substancji zabytkowej,
- 2) możliwość adaptacji (przebudowy) budynków z zachowaniem charakterystycznych elementów bryły budynku i detalu architektonicznego,
- 3) wszelkie działania inwestycyjne w granicach obiektu objętego ochroną możliwe są po dopełnieniu procedur określonych w przepisach prawa budowlanego, w zakresie dotyczącym postępowania poprzedzającego rozpoczęcie robót budowlanych (uzyskanie opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków),
- 4) w wypadku konieczności, spowodowanej udokumentowanym złym stanem technicznym obiektu, dopuszcza się jego rozbiórkę, zgodnie z procedurą określoną w przepisach prawa budowlanego w zakresie dotyczącym postępowania poprzedzającego rozpoczęcie robót budowlanych, po wcześniejszym sporządzeniu uproszczonej inwentaryzacji i dokumentacji fotograficznej obiektu.

3.3. Strefy ochrony konserwatorskiej

Strefa A - pełnej ochrony konserwatorskiej obiektów historycznych

Strefa obejmuje cmentarz ewangelicki w Molnej.

Ustalenia:

- 1) wymóg konserwacji i restauracji zachowanych i uczynienia elementów historycznych,
- 2) zakaz lokalizacji nowych obiektów nie związanych z charakterem zespołu,
- 3) zakaz lokalizacji masztów i wież telefonii bezprzewodowej,
- 4) zakaz usuwania starodrzewu, poza cięciami sanitarnymi,
- 5) postulat odtworzenia ogrodzenia zespołu,
- 6) wszelkie działania w granicach strefy wymagają uzgodnień z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Strefa B - ochrona zabytkowych elementów historycznych

Strefa obejmuje:

- zespół pałacowy (pałac i park) w Patoce,
- zespół pałacowy (pałac i park) w Sierakowie Śląskim,
- zespół pałacowy (pałac i park) w Wędrzynie,
- zespół pałacowy w Ciasnej,
- zespół dworski w Panoszowie.

Ustalenia:

- 1) obowiązek zachowania ukształtowanego historycznego układu zespołów,
- 2) obowiązek zachowania i konserwacji substancji zabytkowej
- 3) w wypadku lokalizacji nowych obiektów, wymóg zharmonizowania architektury z zabudową historyczną,
- 4) zachowanie układów kompozycyjnych parków i istniejącego starodrzewu,
- 5) wymóg zachowania „in situ” historycznych elementów małej architektury,
- 6) zakaz lokalizacji masztów i wież telefonii bezprzewodowej,
- 7) wszelkie działania inwestycyjne w granicach strefy dotyczące obiektów wpisanych do rejestru zabytków wymagają dopełnienia procedur określonych w przepisach szczególnych:
 - o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, mówiących o zagospodarowaniu zabytków, prowadzeniu badań, prac i robót oraz podejmowaniu innych działań przy zabytkach (uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków),

- prawa budowlanego, mówiących o postępowaniu poprzedzającym rozpoczęcie robót budowlanych (uzyskanie zezwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków);

Strefa obejmuje:

- zespoły zorganizowanej zabudowy z lat 1930 – 1940 w Ciasnej, Sierakowie Śląskim, Panoszowie, Patoce i Molnej,

Ustalenia:

- 1) wymóg zachowania układu przestrzennego zabudowy (wzajemnego usytuowania budynków mieszkalnych i towarzyszących),
- 2) zachowanie istniejącej geometrii dachów,
- 3) zakaz lokalizowania nowej zabudowy we frontowej części zespołu, zakaz dobudowy kubatury do istniejących budynków mieszkalnych oraz ich nadbudowy,
- 4) zakaz lokalizacji masztów i wież telefonii bezprzewodowej
- 5) w przypadku remontów wymóg zachowania osi i kształtu otworów w elewacjach frontowych i bocznych oraz wykorzystania tradycyjnych materiałów wykończeniowych;

Strefa obejmuje:

- cmentarze w Ciasnej, Sierakowie Śląskim, Jeżowej i Zborowskich,

Ustalenia:

- 1) wymóg konserwacji obiektów zabytkowych, oraz zachowania historycznego układu cmentarza, pozostawienia „in situ” historycznych nagrobków,
- 2) zakaz usuwania starodrzewu, poza cięciami sanitarnymi,
- 3) zakaz lokalizacji masztów i wież telefonii bezprzewodowej
- 4) ewentualne nasadzenia zieleni z gatunków tradycyjnych;

Strefa obejmuje:

- zespół cegielni w Patoce.

Ustalenia:

- 1) wymóg konserwacji zachowanych obiektów zabytkowych,
- 2) wymóg zharmonizowania z istniejącymi obiektami zabytkowymi nowych obiektów lokalizowanych we frontowej części zespołu,
- 3) zakaz lokalizacji masztów i wież telefonii bezprzewodowej
- 4) ewentualne nasadzenia zieleni.

Strefa E - ochrony ekspozycji zespołów pałacowych i podworskich

Strefa obejmuje tereny w sąsiedztwie zespołów pałacowych w Sierakowie Śląskim i Patoce oraz zespołu podworskiego w Panoszowie.

Ustalenia:

- 1) na terenach rolnych postulat pozostawienia terenu jako otwartego,
- 2) na terenach wyznaczonych w „Studium..” pod zainwestowanie ograniczenie wysokości zabudowy do jednej kondygnacji z poddaszem użytkowym,
- 3) wymóg stosowania dachów stromych o nachyleniu połaci dachowych 30 - 45°,
- 4) zakaz lokalizacji masztów i wież telefonii bezprzewodowej,
- 5) ewentualne nasadzenia zieleni.

Ponadto dla historycznego układu przestrzennego wsi Ciasna, Sieraków Śląski i Zborowskie, zaleca się:

- 1) zachowanie układu przestrzennego zabudowy,
- 2) utrzymanie jako dominującej funkcji mieszkaniowej i usługowej,
- 3) zachowanie tradycyjnej linii zabudowy,
- 4) ograniczenie wysokości zabudowy do dwóch kondygnacji oraz ewentualnie poddasza użytkowego,
- 5) stosowanie dachów dwuspadowych, dwuspadowych z naczółkami lub mansardowych w układzie kalenicowym,

- 6) zachowanie elementów historycznych wystroju architektonicznego budynków,
- 7) stosowanie w elewacjach budynków, tradycyjnych w wyrazie materiałów wykończeniowych.

W ramach ochrony krajobrazu zaleca się:

- 1) zachowanie czytelnych w krajobrazie historycznych elementów zagospodarowania (dróg, potoków, stawów, grobli, nasypów, itp.),
- 2) zachowanie i uzupełnienia historycznych zadrzewień,
- 3) wprowadzanie zadrzewień o charakterze krajobrazowym - obsadzenia dróg, alei, zadrzewień śródpolnych (z tradycyjnych gatunków).

3.4. Strefy ochrony archeologicznej

Strefa W - ścisłej ochrony archeologicznej

Strefa obejmuje tereny o rozpoznanej zawartości reliktyw archeologicznych, wpisanych do rejestru zabytków, podlegających ochronie konserwatorskiej ścisłej - tereny grodzisk w Wędrzynie i Dzielnej.

Ustalenia:

- zakaz wszelkiej działalności inwestycyjnej, niezwiązanej bezpośrednio z rewaloryzacją terenu, dopuszczone są działania mające na celu konserwację zachowanych fragmentów zabytkowych, ekspozycji ich w terenie i zaznaczenie reliktyw,
- pozostawienie terenu jako otwartego, pełniącego funkcje dydaktyczne lub rekreacyjne,
- w przypadku niemożliwości wyeliminowania kolizji inwestycji o dużym znaczeniu społeczno - gospodarczym, działalność może być podjęta po uprzednim przeprowadzeniu ratowniczych badań archeologicznych,
- Wojewódzki Konserwator Zabytków uzgadnia wszelkie działania w strefie na etapie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu i trybem przewidzianym w ustawie o ochronie dóbr kultury i przepisach szczególnych, i ustala warunki działalności w obrębie strefy.

Strefy OW - obserwacji archeologicznej

Strefa obejmuje obszary o istniejącej lub domniemanej, na podstawie badań lub innych wskazówek, zawartości reliktyw archeologicznych, które powinny być zastrzeżone jako obszary obserwacji archeologicznej - zgodnie z rysunkiem „Studium...”.

Ustalenia:

- wszelka działalność inwestycyjna i związana z naruszeniem struktury gruntu musi być dokonywana pod nadzorem archeologiczno - konserwatorskim, w razie stwierdzenia reliktyw archeologicznych teren winien być poddany badaniom archeologicznym,
- wymóg prowadzenia wszelkich prac naruszających strukturę gruntu (poza pracami polowymi) oraz prowadzenie zadrzewień pod nadzorem archeologiczno - konserwatorskim,
- ustalenia konserwatorskie na terenie strefy nie wprowadzają ograniczeń w normalnym użytkowaniu gruntów rolnych (prace polowe).

Tereny stanowisk archeologicznych figurujących w ewidencji zabytków

Ustalenia:

- wszelkie prace naruszające strukturę gruntu muszą być poprzedzone szczegółowym rozpoznaniem, na podstawie którego konserwator określi zakres niezbędnych prac archeologicznych (nadzór archeologiczny lub wyprzedzające badania wykopaliskowe).

4. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

4.1. Zaopatrzenie w wodę

Obecnie wszystkie miejscowości w gminie są zaopatrywane w wodę z ujęcia wód podziemnych:

Sieraków - studnia I i II o wydajności $Q = \text{ok. } 40 \text{ m}^3/\text{h}$
strefa ochrony bezpośredniej - w granicach ogrodzenia stacji,
strefa ochrony pośredniej - nie wyznacza się.

Istniejący układ sieci wodociągowej, obejmujący zasięgiem istniejącą zabudowę, umożliwia rozbudowę sieci w miarę zagospodarowywania nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę. Rozbudowę sieci należy prowadzić w układach pierścieniowych z maksymalną adaptacją sieci istniejących.

Dla utrzymania sprawności funkcjonowania systemów wodociągowych należy zapewnić:

- ochronę zasobów wód podziemnych poprzez stosowanie rygorów określonych w decyzjach zasobowych i pozwoleniach wodnoprawnych,
- racjonalne i oszczędne gospodarowanie zasobami wód poprzez stosowanie wysokosprawnych technologii uzdatniania wody i wyposażenie urządzeń sterowania w pełen zakres automatyki,
- budowę odcinków domykających pierścienie wodociągowe dla zapewnienia ciągłości dostawy,
- zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia pożaru zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Ustala się adaptację, modernizację i rozbudowę istniejących urządzeń ujęć wód podziemnych oraz sieci wodociągowych.

4.2. Gospodarka ściekowa

Na terenie gminy funkcjonują dwie oczyszczalnie ścieków – w Sierakowie Śląskim i w Molnej.

Oczyszczalnia ścieków w Sierakowie Śląskim została oddana do użytku w 1998 r., a jej przepustowość wynosi $170 \text{ m}^3/\text{d}$. Jest obecnie wykorzystywana w 70%.

Oczyszczalnia ścieków w Molnej została oddana do użytku w 2003 r., a jej przepustowość wynosi $220 \text{ m}^3/\text{d}$. Jest obecnie wykorzystywana w 90%.

Ustala się odprowadzenie ścieków sanitarnych:

- z miejscowości: Sieraków, Panoszków, Wędzina istniejącą i projektowaną siecią kanalizacyjną do oczyszczalni ścieków Sierakowie Śląskim,
- z miejscowości: Ciasna, Glinica, Zborowskie, Jeżowa i Dzielna istniejącą i projektowaną siecią kanalizacyjną do oczyszczalni ścieków w Molnej,

Lokalizację urządzeń koniecznych do prawidłowego funkcjonowania kanalizacji (np.: przepompowni) określi projekt techniczny kanalizacji.

Docelowo przewiduje się rozbudowę istniejącego układu kanalizacji sanitarnej w celu obsługi wszystkich terenów zabudowy mieszkaniowej i usługowej oraz terenów przeznaczonych do zabudowy.

Do czasu realizacji sieci kanalizacji sanitarnej dopuszcza się indywidualne gromadzenie ścieków i wywóz do najbliższych oczyszczalni ścieków.

Na terenach nieobjętych kanalizacją sanitarną dopuszcza się odprowadzenie ścieków do szczelnych, bezodpływowych zbiorników i wywóz do oczyszczalni ścieków lub zastosowanie urządzeń do gromadzenia i oczyszczania ścieków pod warunkiem zachowania przepisów szczególnych mówiących o ochronie wód podziemnych i wyeliminowaniu możliwości pogorszenia jakości zasobów wód podziemnych zanieczyszczeniami antropogenicznymi.

4.3. Gospodarka odpadami

Ustala się wywóz odpadów stałych na istniejące, urządzone powiatowe składowisko odpadów.

Na terenie gminy działa obecnie siedem przedsiębiorstw posiadających zezwolenia na odbiór odpadów:

- A.S.A. sp. z o.o. Lubliniec – odpady stałe,
- ALBA MPKG sp. z o.o. Dąbrowa Górnicza – odpady stałe i ciekłe,

- REMONDIS sp. z o.o. Opole – odpady stałe,
- SITA sp. z o.o. Częstochowa – odpady stałe,
- REMONDIS sp. z o.o. Częstochowa – odpady stałe,
- A.S.A. Eko Polska sp. z o.o. Katowice – odpady stałe,
- Zakład Oczyszczania Miasta Zbigniew Strach Konopiska – odpady stałe.

4.4. Zaopatrzenie w gaz

Jako podstawowe źródło zaopatrzenia w gaz ustala się gazociąg wysokoprężny 2 x Ø 500, PN 6,3 MPa, relacji Komorzno - Tworzeń.

Lokalizacja stacji redukcyjno - pomiarowej I. stopnia w miejscowości Ciasna umożliwia obsługę istniejącą siecią miejscowości Ciasna i Zborowskie i projektowaną siecią miejscowości Glinica.

Od istniejącego gazociągu obowiązuje strefa ochronna:

- 65 m od osi gazociągu dla budynków użyteczności publicznej,
- 35 m od osi gazociągu dla zabudowy jednorodzinnej i wielorodzinnej.

Możliwość lokalizacji gazociągu, projektowanego w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego, gazociągu wysokoprężnego średnicy 700 Komorzno-Tworzeń.

Możliwość obsługi pozostałych miejscowości i lokalizację urządzeń koniecznych do funkcjonowania sieci gazowej wyznaczy projekt gazyfikacji gminy.

Obecnie realizowana jest budowa sieci do ZK Przywary, która przebiega przez miejscowość Jeżowa. Sieć ta może stanowić źródło dostawy paliwa dla terenów miejscowości i sąsiednich.

W granicach strefy kontrolowanej ustalonej przez zarządcę sieci, nie należy wznosić budynków, urządzać stałych składów i magazynów oraz sędzić drzew. W granicach strefy nie powinna być również podejmowana żadna działalność mogąca zagrozić trwałości gazociągu podczas jego eksploatacji. Dopuszcza się za zgodą operatora sieci gazowej, urządzenie parkingów nad gazociągiem.

4.5. Elektroenergetyka

Obecnie teren gminy Ciasna zaopatrzony jest w energię elektryczną z istniejących linii sieci elektroenergetycznych średniego i niskiego napięcia, zasilanych z rozdzielni - GPZ w Lublińcu i Sowczycach.

Dla obsługi nowych inwestycji ustala się możliwość lokalizacji nowych stacji transformatorowych oraz z linii średniego i niskiego napięcia, jak również modernizację istniejących urządzeń elektroenergetycznych.

Na terenie gminy dopuszcza się lokalizację elektrowni wiatrowych na terenach rolnych w odległości 1000 m od istniejącej i projektowanej zabudowy – pod warunkiem spełnienia wymogów określonych w przepisach dotyczących ochrony środowiska oraz zdrowia ludzi.

4.6. Telekomunikacja

Ustala się obsługę gminy w sieć telekomunikacyjną na bazie istniejących masztów telekomunikacyjnych w miejscowościach Sieraków, Ciasna, Molna oraz projektowanych i istniejących sieci telekomunikacyjnych.

Na terenie gminy dopuszcza się lokalizację masztów telefonii komórkowej oraz lokalizację nowych i modernizację istniejących urządzeń telekomunikacyjnych – pod warunkiem spełnienia wymogów określonych w przepisach szczególnych dotyczących ochrony środowiska oraz zdrowia ludzi.

5. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI

5.1. Główne elementy sieci drogowej

DK - teren drogi krajowej

Teren drogi krajowej Nr 11, klasy technicznej GP - głównej przyspieszonej, relacji Bytom - Kołobrzeg.

Kierunki zagospodarowania:

1. modernizacja istniejącej drogi krajowej,
2. zalecana szerokość w liniach rozgraniczających - 40 m,
3. na przebiegu przez tereny zainwestowane należy zachować parametry jak dla ulicy - GP - głównej przyspieszonej,
4. dostępność drogi dla układu lokalnego jedynie na skrzyżowaniach wyznaczonych w „Studium...”
5. zakaz nowoprojektowanych wjazdów bramowych,
6. nieprzekraczalna linia zabudowy - 40 m od krawędzi jezdni,
7. realizacja ścieżki rowerowej w liniach rozgraniczających drogi na odcinku Glinica - Sieraków, w celu zapewnienia bezpieczeństwa młodzieży jeżdżącej do szkół,
8. docelowo projektuje się obejścia drogowe, w ciągu drogi ekspresowej S11, miejscowości Ciasna, Sieraków Śląski i Glinica w Wariancie 1 i 2 pokazanych na rysunku „Studium ...”.

DP - teren drogi powiatowej

Teren adaptowanych istniejących dróg powiatowych o znaczeniu międzygminnym:

Kierunki zagospodarowania:

1. modernizacja istniejących dróg powiatowych,
2. zalecana szerokość w liniach rozgraniczających 20 m,
3. na przebiegu przez tereny zainwestowane należy zachować parametry jak dla ulicy - Z zbiorcza lub L lokalna (w zależności od zainwestowania),
4. zalecana nieprzekraczalna linia zabudowy - 15 m od krawędzi jezdni,
5. realizacja ścieżki rowerowej w liniach rozgraniczających drogi:
 - nr S2305 na odcinku Ciasna - Dzielna,
 - nr S2011 na odcinku Ciasna - Zborowskie,
 - nr S2010 na odcinku Sieraków Śląski – Panoszów.

DG - teren drogi gminnej

Teren adaptowanych i projektowanych dróg gminnych o znaczeniu lokalnym.

Kierunki zagospodarowania:

1. modernizacja istniejących dróg gminnych,
2. realizacja projektowanych dróg gminnych,
3. zalecana szerokość w liniach rozgraniczających - 15 m,
4. zalecana nieprzekraczalna linia zabudowy - 10 m od krawędzi jezdni,
5. na przebiegu przez tereny zainwestowane należy zachować parametry jak dla ulicy - L lokalna.

5.2. Teren obsługi komunikacji

Teren projektowanego miejsca obsługi podróżnych - MOP.

Kierunki zagospodarowania:

1. realizacja parkingu dla samochodów osobowych i ciężarowych,
2. realizacja stacji paliw po wcześniejszym opracowaniu ekspertyzy z zakresu hydrogeologii i ochrony środowiska,
3. realizacja bazy noclegowo - gastronomicznej dla podróżnych,
4. możliwość lokalizacji usług nieprodukcyjnych związanych z obsługą podróżnych,
5. uzupełnienie zagospodarowania terenu zielenią urządzoną,
6. realizacja zagospodarowania terenu uwarunkowana jest opracowaniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego określającego warunki zagospodarowania i zabudowy.

5.3. Teren linii kolejowej

Teren pierwszorzędnej, dwutorowej linii kolejowej nr 143, relacji Kalety - Wrocław Mikołajów.

Linia prowadzi ruch pasażerski i towarowy.

Ruch pasażerski obsługują stacja kolejowa w miejscowości Ciasna i Sieraków.

W wypadku lokalizacji inwestycji w sąsiedztwie terenów kolejowych obowiązują przepisy szczególne dotyczące warunków technicznych oraz ochrony przed hałasem i drganiami.

6. KIERUNKI POLITYKI PRZESTRZENNEJ – STREFY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

6.1. STREFA OSADNICZA „A”

Realizacja celów z zakresu:

- rozwoju mieszkalnictwa
- rozwoju infrastruktury społecznej z zakresu obsługi mieszkańców,
- rozwoju działalności gospodarczej
- zapewnienia odpowiednich standardów obsługi komunikacyjnej i wyposażenia w infrastrukturę techniczną oraz lokalizacji urządzeń komunikacji i infrastruktury technicznej
- ochrona wartości kulturowych i krajobrazowych

6.1.1. Obszar A1

Teren kształtowania centrum miejscowości, tereny usług nieuciążliwych

Obszar obejmuje tereny istniejącej i projektowanej zabudowy usługowej i mieszkaniowej w istniejących centrach miejscowości na terenie gminy: Ciasna, Zborowskie, Glinica, Sieraków, Jeżowa, Dzielna, Wędzina, Panoszów.

Tereny istniejącej i projektowanej zabudowy usługowej.

Funkcja preferowana - usługowa

Funkcja uzupełniająca - mieszkaniowa

Kierunki zagospodarowania:

1. Modernizacja i porządkowanie istniejącego zagospodarowania.
2. Systematyczne eliminowanie zabudowy sprzecznej z obowiązującą funkcją, która straciła swoją wartość techniczną i użytkową, obiektów tymczasowych, obiektów blokujących teren i wprowadzających dysharmonię w otoczeniu.
3. Dążenie do podniesienia rangi obszaru przez harmonijne kształtowanie terenów publicznych, stanowiących centrum miejscowości gminnej.
4. Możliwość lokalizacji inwestycji celu publicznego.
5. Realizacja inwestycji z zakresu usług dla obsługi mieszkańców i ruchu turystycznego: administracja, oświata, kultura, sport, rekreacja, obiekty sakralne, ochrona zdrowia, handel, gastronomia, rzemiosło.
6. Realizacja inwestycji służących wykonaniu zadań własnych gminy z zakresu ochrony zdrowia, pomocy społecznej, edukacji publicznej, kultury i kultury fizycznej.
7. Uzupełnienie wyposażenia obszaru w niezbędne urządzenia towarzyszące jak zieleń publiczna, urządzenia obsługi komunikacji.
8. Wyposażenie obszaru w pełny zakres obsługi w zakresie infrastruktury technicznej (zgodnie z zapisem „Zasady obsługi komunalnej”).
9. Adaptacja i modernizacja istniejącej zabudowy mieszkaniowej.
10. Możliwość lokalizowania zabudowy mieszkaniowej.
11. Zakaz lokalizacji obiektów mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska.
12. Obowiązują ustalenia z zakresu ochrony dóbr kultury i ochrony środowiska na terenach wyznaczonych na rysunku „Studium ...”

*Zasady kształtowania zabudowy
dla obiektów usługowych:*

- zalecana wysokość zabudowy do 3 kondygnacji w tym ewentualne poddasze użytkowe,
- zalecane tworzenie placów publicznych przez cofnięcie linii zabudowy,
- intensywność zabudowy - do 50% zabudowy działki na terenie przeznaczonym pod zabudowę,
- zapewnienie 100 % miejsc postojowych na własnej działce,
- nieprzekraczalna linia zabudowy winna być uzgodniona z zarządcą drogi na etapie planu miejscowego.

dla obiektów mieszkaniowych:

- zalecana wysokość zabudowy do 2 kondygnacji w tym poddasze użytkowe
- intensywność zabudowy - do 30% zabudowy działki na terenie przeznaczonym pod zabudowę,
- nieprzekraczalna linia zabudowy winna być uzgodniona z zarządcą drogi na etapie planu miejscowego.

Zakres obsługi komunikacyjnej

- z istniejących i projektowanych dróg gminnych i powiatowych oraz ulic w ciągach dróg powiatowych i gminnych,
- dla terenów położonych przy drodze krajowej w miejscowości Sieraków, Ciasna, Glinica obsługa komunikacyjna winna być uzgodniona z zarządcą drogi na etapie planu miejscowego.

6.1.2. Obszar A2

Teren zabudowy mieszkaniowej z usługami

Obszar obejmuje tereny istniejącej i projektowanej zabudowy mieszkaniowej, zarówno jednorodzinnej o niskiej intensywności zabudowy jak i zagrodowej. Tereny te przeznacza się dla realizacji zabudowy mieszkaniowej z usługami nieuciążliwymi.

Funkcja preferowana - mieszkaniowa

Funkcja uzupełniająca - usługowa

Kierunki zagospodarowania:

1. Adaptacja istniejącej i lokalizacja nowej zabudowy mieszkaniowej.
2. Dopuszcza się lokalizację obiektów usługowych jako usługi wbudowane lub jako obiekty wolnostojące w pierwszej lub drugiej linii zabudowy.
3. Adaptacja istniejących zakładów usługowych i produkcyjnych pod warunkiem ograniczenia uciążliwości do granic własności terenu.
4. Wyposażenie obszaru w obsługę w zakresie infrastruktury technicznej (zgodnie z zapisem „Zasady obsługi komunalnej”).
5. Zakaz lokalizacji obiektów mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska.

Zasady kształtowania zabudowy

- zalecana wysokość zabudowy do 2 kondygnacji w tym poddasze użytkowe
- intensywność zabudowy - do 40% zabudowy działki na terenie przeznaczonym pod zabudowę
- minimalna powierzchnia nowoprojektowanych działek budowlanych - 1000 m²
- wysokość zabudowy do 2 kondygnacji, w tym poddasze użytkowe,
- dachy strome o nachyleniu połaci dachowych 30 - 45°.
- nieprzekraczalna linia zabudowy winna być uzgodniona z zarządcą drogi na etapie planu miejscowego.

Zakres obsługi komunikacyjnej

- z istniejących i projektowanych dróg gminnych i powiatowych oraz ulic w ciągach dróg powiatowych i gminnych,

- dla terenów położonych przy drodze krajowej w miejscowości Sieraków, Ciasna, Glinica obsługa komunikacyjna winna być uzgodniona z zarządcą drogi na etapie planu miejscowego.

6.1.3. Obszar A3

Teren rozwoju zabudowy mieszkaniowej

Obszar obejmuje tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, realizowaną w formie indywidualnej lub zorganizowanej, zlokalizowane w miejscowości: Ciasna, Sieraków, Glinica, Zborowskie, Jeżowa, Wędzina. Realizacja zabudowy na tych terenach po opracowaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Funkcja preferowana - mieszkaniowa

Funkcja uzupełniająca - usługowa - usługi bytowe

Kierunki zagospodarowania:

1. Realizacja nowej zabudowy mieszkaniowej w formie osiedli zabudowy jednorodzinnej (przy intensywności zabudowy - max. 30% powierzchni działki i minimalnej wielkości nowo wydzielanej działki - 800 m²).
2. Dopuszcza się lokalizację obiektów usługowych niepowodujących uciążliwości dla funkcji podstawowej, jako usługi wbudowane lub jako obiekty wolnostojące na wydzielonych działkach.
3. Wyposażenie obszaru w pełną obsługę w zakresie infrastruktury technicznej (zgodnie z zapisem „Zasady obsługi komunalnej”).
4. Zakaz lokalizacji obiektów mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska.
5. Obowiązek sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla całego terenu, określającego:
 - zasadę obsługi komunikacyjnej,
 - zasady wyposażenia w infrastrukturę techniczną,
 - tereny pod realizację celów publicznych,
 - tereny placów publicznych,
 - zasady podziału na działki,
 - zasady zagospodarowania terenu,
 - zasady urządzania kształtowania terenów zieleni.

6.1.4. Obszar A4

Teren zabudowy mieszkaniowej i osadniczej

Obszar obejmuje tereny istniejącej i projektowanej zabudowy mieszkaniowej zarówno jednorodzinnej o niskiej intensywności zabudowy, jak i zagrodowej. Tereny te przeznacza się dla realizacji zabudowy mieszkaniowej z usługami nieuciążliwymi.

Funkcja podstawowa - mieszkaniowa

Funkcja uzupełniająca- usługi

Kierunki zagospodarowania:

1. Adaptacja istniejącej zabudowy mieszkaniowej i usługowej /w tym usług rzemiosła/.
2. Możliwość lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej oraz usługowej.
3. Dopuszcza się przekształcenia istniejących obiektów zabudowy zagrodowej w jednorodziną.
4. Adaptacja istniejących zakładów usługowych i produkcyjnych pod warunkiem ograniczenia uciążliwości.

6.1.5. Obszar A5

Tereny rozwoju usług specjalistycznych

Obszar obejmuje tereny zabytkowych zespołów pałacowych i podworskich w miejscowości Ciasna, Sieraków, Wędzina, Panoszków, Patoka wskazane do realizacji specjalistycznych usług kultury, oświaty, zdrowia lub funkcji turystycznej i wypoczynkowej.

Funkcja podstawowa - usługi specjalistyczne w zabytkowej zieleni towarzyszącej

Funkcja uzupełniająca - ochrona dóbr kultury, krajobrazu i przyrody

Kierunki zagospodarowania

1. Wymóg zachowania historycznego rozplanowania zespołów, konserwacja zespołów architektury i zieleni zabytkowej.
2. Adaptacja i modernizacja istniejących obiektów historycznych pod nadzorem konserwatorskim.
3. Adaptacja istniejącej zabudowy mieszkaniowej.
4. Porządkowanie i rehabilitacja zabudowy towarzyszącej, eliminacja zabudowy tworzącej dysharmonię w zabytkowym otoczeniu.
5. Realizacja usług specjalistycznych (usług zdrowia, kultury, oświaty) lub o funkcji turystycznej, obsługi ruchu turystycznego wraz z infrastrukturą towarzyszącą w formie zespołów turystyczno – rekreacyjnych o charakterze ogólnodostępnym (hotele, zajazdy, usługi handlu i gastronomii, parkingi).
6. Możliwość realizacji inwestycji celu publicznego
7. Opracowanie mpzp powinno obejmować swoim granicami całą powierzchnię poszczególnych obszarów wraz z niezbędną obsługą komunikacyjną i inżynierską, oraz określić:
 - zasady ochrony konserwatorskiej,
 - zasadę obsługi komunikacyjnej,
 - zasady wyposażenia w infrastrukturę techniczną,
 - zasady zagospodarowania terenu,
 - zasady urządzania kształtowania terenów zieleni.

6.2. STREFA OSADNICZO-REKREACYJNA „B”

Realizacja celów z zakresu;

- rozwoju zagospodarowania turystycznego oraz sportowo rekreacyjnego,
- rozwoju agroturystyki,
- ograniczonego rozwoju funkcji osadniczej,
- wykorzystania terenów rolnych zgodnie z ich przeznaczeniem,
- ochrona wartości kulturowych krajobrazowych i przyrodniczych,
- ograniczenie istniejących zagrożeń dla wartości zasobów kulturowych i przyrodniczych.

Na terenach strefy, w granicach obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, po określeniu terenów bezpośredniego zagrożenia powodzią w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego będą obowiązywały przepisy szczególne wynikające z ustawy Prawo wodne art. 40 ust. 1 i art. 82 ust. 2.

Wszelkie działania inwestycyjne podejmowane na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią będą wymagały uzyskania decyzji Dyrektora RZGW zwalniającego z zakazów, o których mowa w art. 88 I ust. 1 pkt 1-3, oraz art. 40 ust. 1 pkt 3 ustawy Prawo wodne.

6.2.1. Obszar B1

Tereny zabudowy osadniczo -rekreacyjnej /okresowy wypoczynek indywidualny i zabudowa osadnicza i rekreacyjna/

Obszar obejmuje tereny istniejącej zabudowy mieszkaniowej głównie w formie zagrodowej z możliwością przekształceń na funkcję budownictwa rekreacyjnego w formie zabudowy letniskowej

oraz projektowanej zabudowy rekreacyjnej. Na terenach tych dopuszcza się realizację zarówno budownictwa mieszkaniowego, jak i letniskowego w lukach budowlanych i nowoprojektowanych zespołach.

Funkcja podstawowa - rekreacja, okresowy wypoczynek indywidualny

Funkcja uzupełniająca- usługi turystyczne, zabudowa osadnicza

Kierunki zagospodarowania:

1. Realizacja zabudowy w formie gniazdowych zespołów zabudowy rekreacyjnej /w liczbie od ok. 4 do 20 obiektów na zespół.
2. Poszczególne zespoły oddzielone kompleksami zieleni wysokiej.
3. Wymagane opracowanie mpzp (ewentualne scalenie i wtórny i podział terenu).
4. Dopuszcza się możliwość przebudowy, modernizację lub rozbudowę istniejącej zabudowy mieszkaniowej.
5. Możliwość kontynuacji zabudowy mieszkaniowej w sąsiedztwie istniejących siedlisk.
6. Realizacja nowej zabudowy rekreacyjnej w lukach budowlanych z zachowaniem charakteru zabudowy i zasad jej kształtowania, uwzględniających istniejące sąsiedztwo zabudowy mieszkaniowej.
7. Możliwość realizacji obiektów o funkcji rekreacyjnej wraz z infrastrukturą towarzyszącą,
8. W celu właściwego zagospodarowania terenu dla obszarów wskazanych do realizacji zabudowy letniskowej należy sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obejmujące obszar całej jednostki wyznaczonej na rysunku studium.
9. Docelowo realizacja pełnego wyposażenia w infrastrukturę techniczną.
10. Do czasu realizacji gminnego systemu kanalizacji sanitarnej, gromadzenie ścieków sanitarnych w szczelnych zbiornikach i wywóz do istniejącej oczyszczalni ścieków.
11. Preferowane ogrzewanie z zastosowaniem takich źródeł ciepła jak olej opałowy, gaz, energia elektryczna.
12. Obsługa komunikacyjna z istniejących i projektowanych dróg i ulic z uwzględnieniem potrzeb kształtowania komunikacji rowerowej.

Zasady kształtowania zabudowy letniskowej:

1. Zalecana powierzchnia działki ok. 800 - 1000 m, szerokość min 18 m.
2. Wysokość zabudowy: budynki parterowe z ewentualnym poddaszem użytkowym.
3. Dachy strome, symetryczne o spadku w granicach 30 - 45°.
4. Minimum 50% powierzchni działki przeznaczyć należy dla realizacji zieleni urządzonej.

6.2.2. Obszar B2

Tereny rozwoju usług turystycznych

Obszar obejmuje tereny projektowanej zabudowy hotelowo - rekreacyjnej dla obsługi ruchu turystycznego. Na terenach tych dopuszcza się realizację stacji paliw.

Funkcja podstawowa - usługi turystyczne

Funkcja uzupełniająca - parkingi, stacje paliw

Kierunki zagospodarowania:

1. Realizacja obiektów o funkcji rekreacyjnej i turystycznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą w formie zespołów turystyczno - rekreacyjnych o charakterze ogólnodostępnym.
2. Opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego powinno obejmować swoim granicami całą powierzchnię poszczególnych obszarów wraz z niezbędną obsługą inżynierską.

3. Szczegółowe zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy ustalone zostaną na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem specyfiki usług oraz walorów przyrodniczo – krajobrazowych terenu.

6.3. STREFA PRODUKCYJNO - USŁUGOWA „C”

Realizacja celów z zakresu:

- rozwoju działalności gospodarczej i usługowej.

6.3.1. Obszar C1

Teren aktywizacji gospodarczej

Obszar obejmuje tereny istniejących i projektowanych zakładów produkcyjnych, usługowo – wytwórczych, baz, składów, magazynów, w tym obiektów urządzeń obsługi i produkcji rolniczej. Na terenach projektowanych przewiduje się lokalizację obiektów, których uciążliwość, wielkość produkcji wymaga większej działki.

Funkcja podstawowa - produkcyjna

Funkcja uzupełniająca - usługowo - składowa

Kierunki zagospodarowania:

1. Adaptacja istniejącej zabudowy przemysłowej i usługowej,
2. Adaptacja istniejącej zabudowy mieszkaniowej.
3. Modernizacja i porządkowanie istniejącej zabudowy i zagospodarowania.
4. Rekultywacja terenów zdegradowanych.
5. Intensyfikacja wykorzystania terenu.
6. Pozyskiwanie terenu na rzecz zasobów komunalnych.
7. Lokalizacja obiektów przemysłowych, urządzeń obsługi rolnictwa, zakładów przetwórstwa rolno - spożywczego, drobnej wytwórczości, usług rzemieślniczych uciążliwych dla otoczenia oraz baz, składów, magazynów.
8. Realizacja obiektów mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu przepisów ochrony środowiska, po uprzednim opracowaniu ekspertyz z zakresu uciążliwości i zastosowaniu urządzeń zabezpieczających przed degradacją środowiska.
9. Obowiązują ustalenia z zakresu ochrony dóbr kultury na terenach wyznaczonych na rysunku „Studium ...”
10. Obowiązek sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla całego terenu ustalającego zasady kształtowania zagospodarowania i zabudowy oraz obsługi komunikacyjnej.

Zakres obsługi w infrastrukturę techniczną:

- zaopatrzenie w wodę - z ujęć własnych lub sieci komunalnych,
- gospodarka ściekowa:
 - ⇒ ścieki komunalne - odprowadzenie do gminnej oczyszczalni ścieków, do czasu realizacji sieci kanalizacyjnej dopuszcza się indywidualne urządzenia do gromadzenia i zapewnienia ich usuwania stosownie do przepisów szczególnych,
 - ⇒ ścieki przemysłowe - po doprowadzeniu ich parametrów do norm zgodnych z przepisami szczególnymi dopuszcza się odprowadzenie do gminnej oczyszczalni ścieków lub gromadzenie indywidualne i zapewnienie ich usuwania stosownie do przepisów szczególnych;
- gospodarka odpadami - usuwanie odpadów komunalnych na urządzone składowisko odpadów stałych, usuwanie odpadów poprodukcyjnych zgodnie z przepisami szczególnymi,

- zaopatrzenie w energię elektryczną - z istniejących i projektowanych linii i urządzeń elektroenergetycznych, szczegółowo ustalonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Zakres obsługi komunikacyjnej

1. Obsługa komunikacyjna z istniejących i projektowanych dróg gminnych i powiatowych.
2. Obsługa komunikacyjna dla terenu w miejscowości Sieraków (do czasu realizacji obejścia w ciągu drogi krajowej) przez - jedno dla całego terenu - włączenie do drogi krajowej uzgodnionego z zarządcą drogi na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

6.3.2. Obszar C2

Teren eksploatacji powierzchniowej

Obszar obejmuje tereny istniejących złóż surowców mineralnych - pospolitych, obecnie w eksploatacji lub użytkowaniu rolniczym, w miejscowości Panoszów i Glinica

Funkcja preferowana - eksploatacja powierzchniowa surowców

Funkcja docelowa - rekultywacja w kierunku leśnym, wodnym lub zieleni niskiej - muraw

Kierunki zagospodarowania:

1. Warunkiem realizacji eksploatacji jest wykonanie, wymaganych przepisami szczególnymi opracowań (m in. dokumentacji geologicznej złoża).
2. Warunkiem realizacji eksploatacji jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego określającego warunki zagospodarowania, kierunek rekultywacji i zasady obsługi inżynierskiej oraz komunikacyjnej.

7. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

7.1. STREFA TERENÓW OTWARTYCH

Realizacja celów z zakresu:

- ochrony wartości przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych,
- adaptacji istniejącego użytkowania rolno - łaskowego i zachowania zadrzewień i zarośli śródpolnych,
- rozwoju gospodarki rolnej i leśnej,
- wyłączenia terenów rolnych i leśnych z zabudowy ,
- możliwości wykorzystania terenów dla turystyki pieszej, rowerowej, konnej; sportów zimowych; dopuszczenie urządzeń obsługi turystyki typu: zagospodarowanie szlaków, punktów widokowych, punktów odpoczynku,
- możliwość wykorzystania wód powierzchniowych do celów retencyjnych i wypoczynku nadwodnego,
- regulacji granicy polno - leśnej,
- adaptacji istniejących tras przebiegu oraz lokalizacji nowoprojektowanych, niezbędnych urządzeń komunikacji i infrastruktury technicznej ,

- zakaz lokalizowania inwestycji mogących pogorszyć stan środowiska przyrodniczego.

7.1.1. Obszar R

Tereny rolne

Obszar obejmuje tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej, stanowiące użytki rolne, zielone i upraw specjalnych różnych klas bonitacyjnych.

Funkcja preferowana - rolnicza

Funkcja uzupełniająca -ochronna

Kierunki zagospodarowania:

1. Zachowanie bez zmiany sposobu użytkowania.
2. Adaptacja istniejącej zabudowy zagrodowej, modernizacja, wymiana kubatury.
3. Utrzymanie istniejącej zieleni śródpolnej.
4. Ochrona terenów zmeliorowanych oraz renowacja i odbudowa urządzeń melioracyjnych w celu regulacji stosunków wodnych.
5. Adaptacja istniejących stawów hodowlanych (gospodarstw rybnych) możliwość modernizacji i rozbudowy.
6. Możliwość wykorzystania, oznaczonych na rysunku „Studium...” zbiorników wodnych do celów retencyjnych i rekreacyjnych.
7. Realizacja oznaczonych na rysunku „Studium...” zbiorników retencyjnych posiadających retencję powodziową.
8. Dopuszcza się dolesienia na terenach nieprzydatnych dla rolnictwa.
9. Adaptacja istniejących cmentarzy w miejscowości Wędzina, Sieraków, Jeżowa, Zborowskie, Ciasna i Glinica. Możliwość rozbudowy obiektów po wyprzedzającej ekspertyzie hydrogeologicznej i opracowaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
10. Możliwość lokalizacji urządzeń infrastruktury technicznej.

7.1.2. Obszar LP

Treny lasów państwowych

Obszar L

Treny lasów własności prywatnej

Obszar obejmuje tereny lasów, upraw polowych, łąk i pastwisk.

Funkcja preferowana - ochronna

Funkcja uzupełniająca - rolnicza

Kierunki zagospodarowania:

1. Pozostawienia w dotychczasowym użytkowaniu zgodnie z planami urządzenia lasu.
2. Racjonalne wykorzystanie lasów do celów wypoczynku.
3. Realizacja zalesień na terenach wyznaczonych w „Studium ...” (do czasu realizacji zalesień tereny pozostają w dotychczasowym użytkowaniu).
4. Możliwość lokalizacji urządzeń infrastruktury technicznej.

7.1.3. Obszar Lp

Treny przeznaczone do zalesienia

Obszar obejmuje tereny upraw polowych, łąk i pastwisk.

Funkcja preferowana - ochronna**Funkcja uzupełniająca - rolnicza***Kierunki zagospodarowania:*

1. Intensywne wykorzystanie rolnicze gleb dobrej jakości.
2. Postuluje się zmianę struktury agrarnej poprzez zwiększenie średniej wielkości gospodarstw.
3. Realizacja zalesień na terenach wyznaczonych w „Studium...” (do czasu realizacji dolesień tereny pozostają w dotychczasowym użytkowaniu);
4. Możliwość lokalizacji urządzeń infrastruktury technicznej.

7.1.4. Obszar Z**Treny zieleni urządzonej**

Obszar obejmuje istniejące i projektowane tereny zieleni parkowej, komponowanej, izolacyjnej, towarzyszącej obiektom użyteczności publicznej lub terenom o funkcji uciążliwej.

Funkcja preferowana - ochronna**Funkcja uzupełniająca - wzbogacająca funkcje podstawowe terenów publicznych***Kierunki zagospodarowania:*

1. Realizacja nowych założeń zieleni urządzonej,
2. Realizacja zieleni izolacyjnej na terenach o ograniczonym sposobie użytkowania (wzdłuż tras komunikacyjnych bądź terenów o funkcji uciążliwej),
3. Możliwość lokalizacji urządzeń towarzyszących pod warunkiem, że są związane z funkcją zieleni urządzonej (urządzenia sportu i rekreacji, mała architektura, urządzenia parkowe, altany, oraz obiekty infrastruktury technicznej).

8. NEKROPOLIE

Teren istniejących cmentarzy w miejscowościach: Ciasna, Zborowskie, Glinica, Jeżowa, Sieraków, Wędzina.

Możliwość poszerzenia terenu po sporządzeniu ekspertyzy z zakresu hydrogeologii i ochrony środowiska i opracowaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Zachowanie obowiązującej strefy sanitarnej od zabudowy mieszkaniowej, zakładów produkujących lub przechowujących artykuły żywnościowe zgodnie z obowiązującymi przepisami szczególnymi.

9. OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

Na terenie gminy jako tereny przestrzeni publicznej o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców oraz obszary sprzyjające nawiązywaniu kontaktów społecznych uznano:

- teren zieleni urządzonej i rozwoju usług w centrum miejscowości gminnej – Ciasnej,
- tereny sportu i rekreacji oraz usług w centrum miejscowości Sieraków Śląski,
- teren zieleni urządzonej i rozwoju usług w centrum miejscowości Panoszów.

10. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEN I REHABILITACJI

Na terenie gminy jako tereny wymagające rehabilitacji i rewitalizacji uznano:

- teren zespołu podworskiego w centrum miejscowości gminnej – Ciasnej,
- teren po dawnym PGR, w sąsiedztwie zespołu pałacowo-parkowego w Wędzinie,
- teren po dawnym PGR, w sąsiedztwie zespołu dworskiego w Panoszowie.

11. ZABEZPIECZENIE WYMOGÓW OBRONNOŚCI I OBRONY CYWILNEJ

Wymogi obronności i obrony cywilnej należy zabezpieczyć poprzez:

- wskazanie potrzeby racjonalnej i oszczędnej eksploatacji wód głębinowych z uwzględnieniem systemowego odprowadzenia ścieków sanitarnych z terenów zabudowy,
- wprowadzenie zakazu lokalizacji zabudowy w terenach dolinnych, z dopuszczeniem lokalizacji obiektów i urządzeń służących ochronie przed powodzią, zbiorników wodnych możliwych do wykorzystania dla celów p. poż. oraz zapewnienie odpowiednich dojazdów do rzeki w sytuacji zagrożenia powodziowego,
- powiązania sieci ulic tworzących podstawowy układ komunikacyjny gminy z drogą krajową,
- zapewnienie stref ochronnych wzdłuż magistralnych sieci uzbrojenia – gazociąg wysokiego ciśnienia,
- ograniczenie ilości skrzyżowań dróg lokalnych i dojazdowych z drogą krajową.

12. TERENY ZAMKNIĘTE

Zgodnie z Decyzją nr 45 Ministra Infrastruktury z dnia 17 grudnia 2010 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe jako terenów zamkniętych, następujące działki:

- obręb geodezyjny Ciasna, ark. mapy 4, dz. nr ewid. 146/114, 149/115, 152/97, 153/97, 154/97, 159/108, 160/109, 162/108, 164/15, 165/15, 166/15, 277/108, 333/111, 353/112, 354/99, 548/108, 821/97;
- obręb geodezyjny Ciasna, ark. mapy 6, dz. nr ewid. 143/118, 151/115, 152/115, 163/119, 166/120, 167/117, 179/0120, 187/115, 189/120;
- obręb geodezyjny Ciasna, ark. mapy 5I, dz. nr ewid. 150/56, 155/57, 156/57, 158/57, 159/54, 160/57, 161/54, 162/3, 163/2, 182/57;
- obręb geodezyjny Glinica, ark. mapy 8, dz. nr ewid. 34, 35, 37, 38;
- obręb geodezyjny Glinica, ark. mapy 10, dz. nr ewid. 73, 74, 77, 78;
- obręb geodezyjny Glinica, ark. mapy 11, dz. nr ewid. 37, 38;
- obręb geodezyjny Molna, ark. mapy 1, dz. nr ewid. 209/17, 210/18, 211/22, 212/25, 214/27;
- obręb geodezyjny Molna, ark. mapy 2, dz. nr ewid. 172/109, 185/113, 187/113, 191/91, 192/91, 193/91, 195/107, 196/109, 197/111, 198/107, 271/102, 272/112, 273/99, 274/113;
- obręb geodezyjny Molna, ark. mapy 6, dz. nr ewid. 198/3, 199/3, 201/3, 202/3, 203/3, 205/4, 247/015, 248/015, 249/015;
- obręb geodezyjny Molna, ark. mapy 7, dz. nr ewid. 37/11, 38/11, 39/20;
- obręb geodezyjny Molna, ark. mapy 10, dz. nr ewid. 69, 70, 71, 73;
- obręb geodezyjny Panoszków, ark. mapy 3, dz. nr ewid. 269/186, 283/186;
- obręb geodezyjny Sieraków, ark. mapy 3, dz. nr ewid. 202/17, 203/14, 204/14, 205/38, 206/40, 208/17, 209/38, 210/41, 213/56, 214/56, 216/82, 217/82, 218/82;
- obręb geodezyjny Sieraków, ark. mapy 6, dz. nr ewid. 170, 188;
- obręb geodezyjny Sieraków, ark. mapy 7, dz. nr ewid. 94, 243/74, 244/74, 245/71, 246/71, 247/74;
- obręb geodezyjny Wędzina, ark. mapy 6, dz. nr ewid. 154/77, 155/77, 156/77, 158/77, 159/86, 160/86, 161/86, 214/55, 216/77,

są terenami zamkniętymi.

13. OBSZARY WYZNACZONE DO OPRACOWANIA MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

13.1. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla:

- terenu miejscowości Ciasna w granicach obszarów przeznaczonych do zainwestowania w studium, uchwalony Uchwałą Rady Gminy w Ciasnej Nr XXXVIII/290/2006 z dnia 21.03.2006 r.,
- terenu miejscowości Sieraków Śląski w granicach obszarów przeznaczonych do zainwestowania w studium, uchwalony Uchwałą Rady Gminy w Ciasnej Nr XLVI/332/2006 z dnia 26.10.2006 r.,
- terenu miejscowości Glinica w granicach obszarów przeznaczonych do zainwestowania w studium, uchwalony Uchwałą Rady Gminy w Ciasnej Nr XLVI/333/2006 z dnia 26.10.2006 r.,
- terenu miejscowości Zborowskie w granicach obszarów przeznaczonych do zainwestowania w studium, uchwalony Uchwałą Rady Gminy w Ciasnej Nr X/54/2007 z dnia 12.06.2007 r.,
- terenu miejscowości Jeżowa w granicach obszarów przeznaczonych do zainwestowania w studium, uchwalony Uchwałą Rady Gminy w Ciasnej Nr XXI/132/2008 z dnia 29.05.2008 r.,
- terenu miejscowości Dzielna w granicach obszarów przeznaczonych do zainwestowania w studium, uchwalony Uchwałą Rady Gminy w Ciasnej Nr XXI/133/2008 z dnia 29.05.2008 r.,
- terenu obsługi produkcji rolnej w miejscowości Panoszów, uchwalony Uchwałą Rady Gminy w Ciasnej Nr XXXVII/262/2009 z dnia 29.09.2009 r.,
- terenu usług w centrum miejscowości Ciasna zlokalizowanych przy drodze krajowej nr 11, uchwalony Uchwałą Rady Gminy w Ciasnej Nr XLIII/299/2010 z dnia 04.03.2010 r.,
- terenu zabudowy jednorodzinnej, zagrodowej, usług, terenu istniejącego i projektowanego cmentarza oraz terenu zabudowy lotniskowej w miejscowości Glinica, uchwalony Uchwałą Rady Gminy w Ciasnej Nr XLVIII/300/2010 z dnia 04.03.2010 r.,
- terenu przemysłu i usług produkcyjnych w miejscowości Ciasna (Nowy Dwór), uchwalony Uchwałą Rady Gminy w Ciasnej Nr LI/344/2010 z dnia 23.09.2010 r.

13.2. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego będące w trakcie procedury sporządzania:

- terenu miejscowości Panoszów w granicach obszarów przeznaczonych do zainwestowania w studium,
- terenu miejscowości Wędzina w granicach obszarów przeznaczonych do zainwestowania w studium,
- terenu miejscowości Molna w granicach obszarów przeznaczonych do zainwestowania w studium,
- terenu drogi gminnej oraz terenów zieleni w miejscowości Ciasna.

13.3. Obowiązek sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wynikający:

13.3.1. z przepisów ustawy o ochronie przyrody

- dla terenu Parku Krajobrazowego „Lasy Nad Górną Liswartą” - po opracowaniu planu ochrony parku,
- dla terenu istniejącego rezerwatu przyrody,
- dla terenu projektowanego rezerwatu przyrody po opracowaniu planu ochrony rezerwatu;

13.3.2. z przepisów ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych

- dla terenów dla których realizacja inwestycji wymaga zgody na przeznaczenie terenów rolnych lub leśnych na cele nierolnicze i nieleśne;

13.3.3. z przepisów ustawy prawo górnicze i geologiczne

- dla terenu górniczego (jeśli nie przewiduje się ujemnych wpływów na środowisko można odstąpić od sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu górniczego utworzonego w związku z wydobywaniem kopalin pospolitych). Jednak w celu wydobywania surowców niezbędne jest posiadanie koncesji na wydobywanie - zgodnej z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, co skutkuje koniecznością sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

14. OBSZARY PRZEZNACZONE DO REALIZACJI INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM I LOKALNYM

14.1. Zadania o znaczeniu ponadlokalnym uwzględnione w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego:

- budowa drogi ekspresowej S11 Kołobrzeg – Poznań – Lubliniec – Tarnowskie Góry (węzeł „Pyrzowice” na A1),
- budowa gazociągu, projektowanego w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego, gazociągu wysokoprężnego średnicy 700 Komorzno-Tworzeń,
- budowle regulacyjne na Odrze swobodnie płynącej i w dorzeczu Warty, naprawa i modernizacja wałów w dorzeczu Odry wraz z Wartą.

14.2. Zadania celu publicznego o znaczeniu lokalnym:

14.2.1. Rozwój infrastruktury technicznej zwiększającej atrakcyjność inwestycyjną, turystyczną i jakość zamieszkiwania na terenie gminy Ciasna:

- Rozwiązanie problemu gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy Ciasna – modernizacja i rozbudowa systemu,
- udrożnienie lokalnego i tranzytowego układu komunikacyjnego na terenie gminy Ciasna,
- powiązanie dróg lokalnych z projektowanym systemem obwodnicy drogi krajowej nr DK 11 obok miejscowości Ciasna, Sieraków Śląski, Glinica,
- budowa ciągu pieszo-rowerowego Glinica – Sieraków Śląski,
- przebudowa drogi powiatowej – ulicy Zjednoczenia w ciasnej,
- modernizacja sieci dróg gminnych w miejscowości Ciasna, Sieraków Śląski.

14.2.2. Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego:

- budowa bezpiecznych sieci szerokopasmowych, w szczególności na obszarach objętych wykluczeniem cyfrowym.

14.2.3. Wzmocnienie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw gminy Ciasna:

- stworzenie strefy aktywności gospodarczej poprzez uzbrojenie terenów inwestycyjnych.

14.2.4. Rozwój infrastruktury społecznej w gminie:

- zagospodarowanie i odnowa przestrzeni publicznych we wsiach gminy Ciasna,
- modernizacja infrastruktury technicznej placówek oświatowych i biblioteki publicznej,
- modernizacja i rozbudowa boisk sportowych w miejscowościach Gminy Ciasna,
- budowa lub adaptacja budynku na cele domu spokojnej starości.

14.2.5. „Odnowa wsi” i rozwój obszarów wiejskich:

- zagospodarowanie terenów zielonych wokół zbiornika wodnego w centrum miejscowości Sieraków Śląski,
- zagospodarowanie wraz z wyposażeniem obiektów pełniących funkcje kulturalne, rekreacyjne i sportowe w miejscowości Ciasna.

14.2.6. Rozwój kompleksowej oferty turystycznej gminy ciasna

- rozbudowa Centrum Sportowo-Rekreacyjnego na bazie istniejącego kompleksu sportowego w Ciasnej

- stworzenie na terenie Gminy sieci pieszo-rowerowych szlaków turystycznych.